

FILET DIVERS

KANSEN VOOR IEDEREEN

Jaarverslag 2018

Bond zonder Naam Sociale Dienst

Filet Divers vzw

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2018	1
1. Verslag van de werkzaamheden	8
1.1 BZN Sociale Dienst	8
1.1.1 Omschrijving van de werking.....	8
1.1.1.1 Wat.....	8
1.1.1.2 Methode/manier van werken/insteek	9
1.1.1.3 Wanneer	9
1.1.1.4 Voor wie.....	9
1.1.1.5 Door wie	10
1.1.1.6 Begrenzingsen	10
1.1.1.7 Netwerken en samenwerkingsverbanden.....	10
1.1.1.8 Teamvergaderingen	10
1.1.1.9 Vormingen/opleidingen/werkbezoeken.....	10
1.1.2 Open permanentie en opvolgingsgesprekken.....	11
1.1.3 Enkel cijfers.....	11
1.1.4 Medewerkers.....	12
1.1.5 Teambijeenkomst.....	12
1.1.6 Specifieke groepen.....	12
1.1.6.1 Mensen zonder papieren.....	12
1.1.6.2 Vluchtelingen	13
1.1.7 Andere aspecten	13
1.1.7.1 Gastvrij Antwerpen	13
1.1.7.1.1 Waarom Gastvrij Antwerpen	14
1.1.7.1.2 Gastvrij Antwerpen: mondiale context.....	14

1.2	Filet Divers	15
1.2.1	De deelwerkingen	15
1.2.1.1	Sociale Kruidenier.....	15
1.2.1.1.1	Algemeen	15
1.2.1.1.2	eerste leeftijdsmelk.....	15
1.2.1.1.3	Solidariteitsproducten	15
1.2.1.2	De Onthaal en ontmoetingsruimte	16
1.2.1.3	EG Producten	16
1.2.1.4	Kinderwerking	16
1.2.1.4.1	onthaal kinderen op woensdagnamiddag	16
1.2.1.4.2	De Koraal.....	17
1.2.1.5	Computerbegeleiding.....	17
1.2.1.5.1	Wekelijks aanbod	17
1.2.1.5.2	Vormingen.....	18
1.2.1.6	Hergebruik	18
1.2.1.6.1	De ruilmuur	18
1.2.1.6.2	De tweedehandswerking	18
1.2.1.6.3	Strijd tegen (voedsel)verspilling.....	19
1.2.1.6.3.1	Hergebruik:.....	19
1.2.1.6.3.2	Sporadisch gratis aanbod:	19
1.2.1.6.3.3	Verse groenten en fruit	19
1.2.1.6.3.4	Bakker.....	20
1.2.1.6.3.5	Bijna vervallen producten	20
1.2.1.6.3.6	Schenkingsbeurs (gestart sept 2015)	20
1.2.1.6.3.7	Goods 2 give: Nonfood.....	20
1.2.1.6.3.8	Davy Tops food outlet:	20
1.2.1.7	Taal oefenkansen	21
1.2.1.8	Het kookproject.....	21

1.2.1.9	Samen inburgeren.....	22
1.2.1.10	Filet Divers Sport	23
1.2.1.11	Groepswerk.....	24
1.2.1.11.1.1	De themagroep kreeg vorming:.....	25
1.2.1.11.1.2	De themagroep gaf vorming:.....	25
1.2.1.11.1.3	De themagroep in dialoog:	26
1.2.1.11.1.4	Andere	26
1.2.1.12	Uitstappen	29
1.2.1.13	Filet Divers Kompas	31
1.2.1.13.1	Wat	31
1.2.1.13.2	Wie zijn onze cursisten	31
1.2.1.13.3	Hoe pakken we dit aan	31
1.2.1.13.4	Werkjaar 2018.....	32
1.2.1.13.5	Overleg en samenwerking binnen Filet Divers Kompas in cijfers:	33
1.2.1.14	Filet Divers Talent !.....	35
1.2.1.14.1	Projectbeschrijving	35
1.2.1.14.2	Kerntaken.....	35
1.2.1.14.2.1	Coaching	35
1.2.1.14.2.2	versterking.....	36
1.2.1.14.2.3	doorstroom.....	36
1.2.1.14.2.4	vrijwilligersbeheer.....	36
1.2.1.14.3	Actoren in het project & taakomschrijving van de vrijwilligerscoach	37
1.2.1.14.4	Resultaten	37
1.2.1.14.5	Methodieken.....	38
1.2.1.14.5.1	Presentiebenadering.....	38
1.2.1.14.5.2	Bemiddeling.....	38
1.2.1.14.5.3	Netwerken en overleg.....	38
1.2.1.14.5.4	Talentcoaching	38

1.2.1.14.5.5	POP	38
1.2.1.14.5.6	Groepssessies	39
1.2.1.14.5.7	Peer conformity	39
1.2.1.14.6	Evaluatie.....	39
1.2.1.14.6.1	Meerwaarde van dit project voor Filet Divers en de doelgroepmedewerkers	39
1.2.1.14.6.2	Uitdagingen en belemmeringen	40
1.2.1.14.7	Opportunities voor 2019	41
1.2.1.14.7.1	POP-tool	42
1.2.1.14.7.2	Intern aanbod op maat en interne doorstroommogelijkheden	42
1.2.1.14.7.3	Signaleren van knelpunten qua doorstroom & benadrukken van good practices	42
1.2.1.14.7.4	Deelname aan samenwerkingen die kunnen leiden tot structurele veranderingen	43
1.2.1.15	Innovatietraject Noodhulp.....	43
1.2.1.15.1	Inleiding:	43
1.2.1.15.2	Uitvoering:	44
1.2.1.15.2.1	Projectresultaat 1: Voedselbedelingen engageren om in te stappen in het innovatietraject.....	44
1.2.1.15.2.2	Projectresultaat 2: In kaart brengen van de huidige werkwijze van de betrokken voedselbedelingen	44
1.2.1.15.2.3	Projectresultaat 3 en 4 : Ontwikkeling van een traject op maat voor elke betrokken voedselbedeling en Inhoudelijke ondersteuning.....	44
1.2.1.15.2.4	Projectresultaat 5: Organiseren van vormingen op maat in functie van het innovatietraject.....	45
1.2.1.15.3	Bijkomende activiteiten:.....	45
1.2.2	Medewerkers.....	45
1.2.2.1	Samenstelling.....	45
1.2.2.2	Teambijeenkomsten.....	46
2.	In netwerk gaan	46
2.1	Vanuit Filet Divers	46
2.1.1	Samenwerkingsverband als vzw	46
2.1.2	Verbanden als erkende vereniging waar armen het woord nemen	46

2.1.2.1	Op Antwerps Vlak.....	46
2.1.2.2	Op Vlaams Vlak	47
2.1.3	Verbanden als Sociale Kruidenier	47
2.1.3.1	Op Antwerps vlak	47
2.1.3.1.1	Toeleiding van klanten.....	47
2.1.3.1.2	Samenwerking met andere Sociale Kruideniers.....	48
2.1.3.1.3	Samenwerking i.v.m. Eerste leeftijdsmelk.....	48
2.1.3.2	Op Vlaams vlak met de vzw Sociale Kruideniers Vlaanderen.	48
2.1.3.2.1	Lerend netwerk	48
2.1.3.2.2	Werkzaamheden RVB	49
2.1.3.2.3	Andere	49
2.1.4	Andere verbanden	50
2.1.4.1	Open Poort dag	50
2.1.4.2	Met Noodhulp onder protest.....	50
2.1.4.3	vanuit de kinderwerking.....	51
2.1.4.4	Vanuit Taaloefenkansen	51
2.1.4.5	Vanuit de groep ‘Uitstappen’	51
2.1.4.6	Vanuit de onthaal en ontmoetingswerking	51
2.1.4.7	Vanuit ‘tweedehandsmateriaal’	51
2.1.4.8	vanuit Filet Divers talent.....	51
2.1.4.9	Vanuit het kookproject	52
2.1.4.10	vanuit Samen Inburgeren	52
2.1.4.11	Vanuit het project Filet Divers Kompas!	52
2.1.4.12	Vanuit het project Filet Divers Sport!	53
2.1.4.13	Vanuit de verdeling van EG Producten	53
2.1.4.14	Vanuit E-inclusie	53
2.1.4.15	Vanuit het Groepswerk.....	53
2.1.4.16	Andere	54

2.2	Vanuit BZN Sociale Dienst	54
2.3	Met Onderwijs	55
2.4	Met Bond zonder Naam	56
2.5	andere vormen van netwerk	56
3.	Vrijwilligerswerk.....	57
3.1	Soorten vrijwilligerswerk.....	57
3.1.1	BZN Filet Divers:.....	57
3.1.2	BZN Sociale dienst.....	57
3.2	Ondersteuning van vrijwilligers	57
4.	Werken aan participatie en het inzetten van doelgroepvrijwilligers.....	58
4.1	Maatschappelijke participatie	58
4.2	Coaching	59
4.3	Toeleiding	59
4.4	Participatie van medewerkers in 2018.....	60
4.4.1	Tewerkstelling.....	60
4.4.2	Vrijwilligerswerk.....	60
4.4.3	Beleid.....	63
5.	allerlei.....	63
5.1	Vorming.....	63
5.1.1	Vorming volgen	63
5.1.2	Vorming geven	64
5.1.3	Ontvangen van groepen	64
5.2	Sponsoring	66
5.3	Website	66

1. Verslag van de werkzaamheden

1.1 BZN Sociale Dienst

1.1.1 Omschrijving van de werking

In 2018 omschreef de sociale dienst van BZN samen met zijn vrijwilligers opnieuw haar werking :

De BZN Sociale Dienst is een eerstelijns dienst maatschappelijk werk voor mensen in nood ingebed in de bredere werking van het BZN Kansenhuis.

1.1.1.1 Wat

- Eerste lijndienst
- Dienst maatschappelijk werk
- Ingebed in bredere werking BZN Kansenhuis
- Aanbod van
  - o info en advies
  - o sociaaljuridisch advies
  - o Psychosociale hulp
  - o Administratieve hulp
  - o Doorverwijzing
  - o Toekomst oriënterende gesprekken
    - Voor mensen met een dossier bij sociale dienst : Intern aanbod (met uitzondering extern)
    - Ze zijn gekend en er is reeds een vertrouwensband
    - Individuele gesprekken (minimum 2 tot 4). Geen groepsaanbod
  - o Huisbezoeken
    - Beperkt aanbod
    - Zinvol om situatie beter te begrijpen/zicht op te krijgen
    - Schept vertrouwen
  - o Materiële hulp
    - Doorverwijzing sociale kruidenier Filet Divers
      - Eerste drie maanden zonder gift
      - Nadien mogelijkheid om een gift te geven per maand.
        - o Al naargelang de noodzaak 5€ - 8€ - 10€ - 15€ tussenkomst
        - o Maximum trekken we op tot 15€
      - Bij grote nood (te bespreken)
        - o Gift vanaf eerste maand
        - o Tweewekelijkse of wekelijkse tussenkomst
    - Voedselpakket per uitzondering
    - Financiële tussenkomst (te bespreken):
      - Gift
      - Lening
      - Tussenkomst waarbij we ook een bijdrage van de cliënt vragen. Bv : indien men maandelijks 20€ binnenbrengt leggen wij 30€ bij om een afbetaling van 50€ mogelijk te maken.

1.1.1.2 Methode/manier van werken/insteek

- Uitgangspunt : “Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen.”
- BZN Sociale Dienst verzorgt het individueel maatschappelijk werk binnen het geheel van de bredere werking van het BZN Kansenhuis
- BZN Sociale Dienst zet in op :
  - o Het versterken van krachten van mensen
  - o Het (opnieuw) verbinden van mensen met de samenleving
  - o De zorg en aandacht voor kwetsbare mensen
- BZN Sociale Dienst wil
  - o creatief omgaan met onmacht
  - o uitgaan van een respectvolle benadering
  - o mensen met geduld benaderen en kansen blijven geven
  - o de mensen zien binnen het systeem en de context waarin ze leven. Ze zal dan ook vertrekken van uit een systeem theoretische benadering en niet enkel focussen op het individu.
  - o Zoeken naar oplossingen voor meerdere mensen. In die zin is structureel werk van groot belang.
- Een glimlach, vriendelijkheid, respect en een warm onthaal zijn belangrijke aspecten in onze werking

1.1.1.3 Wanneer

- **open permanentie**
  - o op donderdag voormiddag van 9 tot 10.30u in de Rolwagenstraat 49 2018 Antwerpen
  - o eerste contact/intake
  - o verkrijgen van een kaart SK
  - o inspringen indien druk
  - o toeg verder van wachtruimte plaatsen
- **opvolgingsgesprekken**
  - o op donderdag
  - o op afspraak via afsprakenboek onthaal
  - o voor wie reeds een kaart heeft van de sociale kruidenier
  - o verlenging kaart of andere zaken
  - o inhoud van de gesprekken : leidraad?
- **Op afspraak**
  - o op maandag of woensdag
  - o inschrijven via het onthaal of telefonisch
  - o voor wie niet op donderdagvoormiddag kan bij eerste aanmeldingen
  - o systeem van afspraken herbekijken:
    - afsprakenblad
    - dubbele boekingen
    - onleesbaar
    - niet op afspraak
      - opbellen
      - sms op voorhand

1.1.1.4 Voor wie

- mensen in een kwetsbare situatie
- mensen in armoede

- mensen met vragen over verblijf en verblijfsprocedures in België
- mensen op de vlucht (asielprocedure, vluchtelingen)
- mensen zonder papieren (humanitaire en medische regularisatie)
- met aandacht voor mensen met een bijzondere last
  - o mensen met kinderlast
  - o mensen met een klein sociaal netwerk
  - o ouderen
  - o zieken

1.1.1.5 Door wie

- Vrijwilligers ondersteund door professionelen. Professionelen omringd door vrijwilligers.
- Momenteel 38u professionele inzet per week beschikbaar (gezamenlijke uren Yves en Pita)
- Op donderdag :
  - o 1 professionele kracht steeds aanwezig
  - o Vrijwilligers voor de opvolgingsgesprekken
  - o Onthaalmedewerkers :
    - Telefoon
    - Catering
    - Ontvangst cliënten permanentie en opvolgingsgesprekken
    - Tolken
  - o Eventueel stagiairs. 1 per keer

1.1.1.6 Begrenzings

- Beschikbare financiële middelen
- Beschikbare personele middelen
- Beschikbare tijd
- Aantal intensieve begeleidingen
- Begrenzing op vlak van terreinafbakening
- selectiecriteria

1.1.1.7 Netwerken en samenwerkingsverbanden

- Lerend Netwerk Mensen zonder Papieren – Toekomst oriëntering
- Gastvrij Antwerpen
- Vluchtelingenwerk Vlaanderen
- Overleg ACM, Dokters van de Wereld, Atlas opnieuw opstarten?
- Filet Divers

1.1.1.8 Teamvergaderingen

- Om de 6 weken
- Bespreking van een thema
- Aandacht voor de sociale kaart
- Bespreking van moeilijke dossiers
- ...
-

1.1.1.9 Vormingen/opleidingen/werkbezoeken

- Basisvorming vreemdelingenrecht
- Occasioneel aanbod

1.1.2 Open permanentie en opvolgingsgesprekken

Elke donderdagvoormiddag was er open permanentie. Tijdens deze momenten kunnen mensen langs komen met allerlei hulpvragen. Men kan zich aanmelden van 9.00u tot 10.30u. Per openingsmoment kunnen we 16 hulpvragen beluisteren. In 46 dagdelen werden 474 hulpverlenende gesprekken gevoerd.

Tijdens opvolgingsgesprekken worden mensen verder ondersteund in hun situatie. In 47 dagdelen werden in dit kader 1030 gesprekken gevoerd.

397 klanten kregen ondersteuning tijdens individuele gesprekken tussendoor.

Met 11 cliënten werden 25 toekomst oriënterende gesprekken gevoerd.

1.1.3 Enkel cijfers

- In het geheel werden 553 dossiers behandeld.
  - 189 ervan waren nieuw,
  - 343 dossiers waren ook lopend in 2017,
  - 21 oude dossiers werden heropend.
- Aan 430 dossiers werd een toegangkaart voor de sociale kruidenier verleend.
- In absolute getallen werd er hulp verleend aan 366 mannen, 479 vrouwen en 778 kinderen
- Inzake inkomen :
  - 45% van de dossiers beschikten over geen enkele vorm van inkomen
  - 22% had een leefloon
  - 12% waren werkloos
  - 9% van de dossiers waren werkende armen
- Qua gezinssamenstelling
  - 50% Samenwonend
  - 29% alleenstaand
  - 20% éénoudergezinnen.
- Woonplaats
  - 23% van de dossiers woonden in postnummer 2060
  - 19% in 2018
  - 16% in 2140
  - 8% in 2100
  - 5% van de dossiers hadden geen verblijfplaats en leefden her en der bij mensen en op straat.
- 61 verschillende nationaliteiten kwamen bij ons langs waarvan
  - 18% Marokkaanse,
  - 14% Belgische,
  - 10% Armeense,
  - 7% Irakese,
  - 6% Syrische en
  - 6% Nigeriaanse nationaliteit.
- Inzake leeftijd :
  - 40% was tussen de 36 en 45 jaar
  - 26% tussen 22 en 35
  - 19% tussen de 46 en 55 jaar
- Inzake verblijf

- 44% van de dossiers zijn mensen in precair verblijf
- 15% heeft een verblijfsvergunning B,
- 14% een Belgische identiteitskaart,
- 11% een tijdelijk verblijf.

1.1.4 Medewerkers

BZN Sociale Dienst wordt gecoördineerd door een maatschappelijk werker die omringd wordt door vrijwilligers en doelgroepmedewerkers. In 2018 waren 9 vrijwilligers, 3 doelgroepmedewerkers, 3 stagiairs en 2 artikel 60 onthaalmedewerkers actief in het onthaal tijdens deze permanentie en opvolgingsgesprekken. Er zijn ook 2 Arabische tolken in huis.

1.1.5 Teambijeenkomst

Het team kwam tijdens het jaar 5 keer bijeen voor overleg en vorming op 28/2, 14/5, 20/8, 17/9, 5/11 en 17/12/2018

- Inhoudelijk kwamen tijdens de teamvergaderingen volgende thema's aan bod :
  - Dossierbespreking
  - update van verschillende werkingen binnen Filet Divers en BZN
  - algemene afspraken en regelgeving
  - Intervisie en teambuilding
  - Update verblijfspapieren en documenten
  - Toekomstoriëntering voor mensen zonder papieren
  - Stand van zaken medische waarborg voor mensen in precair verblijf
  - Basisvorming Vreemdelingenrecht
  - algemene evaluatie van de werking van BZN SD
  - hoe omgaan met moeilijke cliënten?
  - variapunten en nieuws uit het sociale landschap.
- Uitgenodigde organisaties : sociale organisatie aan het woord zodat we een betere kijk krijgen op de werken en een mogelijk samenwerkingsverband te kunnen stimuleren
  - Uiteenzetting schijnerkenningen door Silvija Basic – infopunt rechtspositie
  - Teambuilding te Gent met stadsgids

1.1.6 Specifieke groepen

1.1.6.1 Mensen zonder papieren

Een grote groep van mensen (242 dossiers) die bij de sociale dienst aankloppen leeft in een preciaire verblijfsituatie.

- 46% van hen leven tussen de 5 en 10 jaar in België.
- 22% zijn meer dan 10 jaar in het land.
- 9% minder dan een jaar.

Naast het feit dat deze mensen in een schrijnende situatie zitten waarbij de meesten diep onder de armoedegrens leven, werd er stilgestaan rond het aspect 'toekomstoriëntering'. Mensen zonder wettig verblijf leven vaak van dag op dag, zonder een blik op de toekomst. Ze verkeren in een continue overlevingsmodus.

In een reeks van 4 gesprekken wordt er stilgestaan bij het 'verleden, heden en toekomst': hun motivaties om te migreren, de verwachtingen die zij hadden, hun huidige situatie en hun toekomstperspectieven. We maken samen een tijdlijn op, we bespreken de Belgische verblijfsprocedures en kijken hierbij naar de verblijfs(on)mogelijkheden van het gezin.

Het is van belang om deze toekomstoriëntering in te bedden in de individuele gesprekken met cliënten. Het vreemdelingenbeleid wordt minder humaan, er is een striktere toepassing van de wet, Mensen zonder Papieren hebben allerlei vragen, het repatriëringsbeleid wordt aangewakkerd (ref. Opsluiting van gezinnen met kinderen in een gesloten centrum met het oog op gedwongen repatriëring) men moet leren omgaan met machteloosheid. En er is geen perspectief op een algemene regularisatie. Toekomstoriëntering geeft cliënten de kans om beter in te zoemen op hun situatie door te kijken naar verleden, heden en toekomst. 4 mogelijke wegen komen uitgebreid aan bod : Terugkeer, overleven zonder papieren , migreren naar een ander land of papieren verkrijgen. We kijken ook naar krachten, sterktes, zwakke punten van de cliënt en hoe we die kunnen aanspreken en versterken. Op die manier wordt er getracht om samen met de cliënten nieuwe houvasten te formuleren. Dit creëert kansen om keuzes in vraag te stellen en bewust nieuwe keuzes te maken.

In 2018 hebben we met 11 cliënten het TO-traject doorlopen.

We merken echter dat het vreemdelingenbeleid tegenwoordig overgeleverd is aan willekeur (sommige mensen worden out of de blue geregulariseerd en anderen met eenzelfde profiel blijven in de kou staan). Bovendien bemoeilijkt de snel veranderende regelgeving om een accuraat zicht te behouden op de verblijfsprocedures en arbeidswetgeving voor vreemdelingen. Opvallend is ook dat sommige gezinnen (en met name de kinderen in die gezinnen) in zeer kwetsbare en preciaire omstandigheden leven op vlak van woonst, inkomen (zwart werk en uitbuiting), gezondheid (zowel mentaal als fysisch), onderwijs, uitsluiting, voeding, ... Het woningtekort, de hoge huurprijzen houden huisjesmelkerij in stand. Zwart werk genereert onveilige arbeidssituaties, gevaarlijk werk, uitbuiting en onderbetaling. De dringende medische waarborg is niet voor iedereen gegarandeerd, waardoor mensen noodzakelijke doktersbezoeken of medicatie uitstellen, moeilijkere toegang tot de geestelijke gezondheidszorg, ...

Mensen zonder papieren konden ook aansluiten bij de werking van 'MEZOPA' een lotgenoten groep die op regelmatige basis samenkwam en waarin de ervaringen van mensen zonder papieren met elkaar gedeeld werden. (zie pt 1.2.1.11.3)

1.1.6.2 Vluchtelingen

De instroom van nieuwe vluchtelingen blijft afnemen ondanks de tegenstrijdige berichten die we dagelijks over ons heen krijgen. De nazorg van erkende vluchtelingen of subsidiair beschermden richt zich voornamelijk op degelijke en betaalbare huisvesting vinden, gezinshereniging, communicatieproblemen omdat zij het Nederlands nog te weinig beheersen, niet vertrouwd zijn met de regelgeving en zo hun rechten niet kunnen aanspreken, hulp bij verwerking van oorlogstrauma en het omgaan met de nieuwe situatie en uitdagingen, werkloosheid omwille van taal of diploma dat niet gelijkgeschakeld wordt, financiële problemen, administratie, frustratie omdat alles lang duurt, ... Zij kunnen op onze dienst terecht voor allerlei vragen en ondersteuning.

1.1.7 Andere aspecten

1.1.7.1 Gastvrij Antwerpen

Bond zonder Naam ondersteunt en neemt actief deel met de BZN Kansenhuis - Sociale Dienst en Filet Divers aan de stuurgroep van Gastvrij Antwerpen en organiseert mee de gastvrije evenementen vanuit deze stuurgroep.

De stuurgroep wordt vertegenwoordigd door sociale organisaties zoals Beweging.net Antwerpen, Variant, BZN Kansenhuis Sociale Dienst en BZN Kansenhuis Filet Divers, de Loodsen, het Internationaal Comité, Pax Christi Vlaanderen, Dokters van de Wereld, CAW Antwerpen, Vluchtelingenwerk Vlaanderen en heel veel mensen met een goei ♥.

1.1.7.1.1 *Waarom Gastvrij Antwerpen*

Gastvrij Antwerpen is de kans voor nieuwe Antwerpenaren en locals om elkaar te leren kennen. We zijn sterk overtuigd van de superkracht van ontmoetingen op microniveau: een positief gesprek, samen zingen en dansen, een massa volk aan tafel, ...

We werken samen met verschillende partners (van eerstelijns zorgverstrekkers en socio-culturele verenigingen tot beleidsorganisaties). Op die manier bieden we een breed spectrum van het aanbod in Antwerpen voor mensen in nood/mensen op de vlucht, voor mensen die vrijwilligerswerk (willen)doen, ...

Gastvrij Antwerpen wil een grote en diverse groep van mensen sensibiliseren over de thematiek mensen in nood/mensen op de vlucht. We bieden een kader dat kan bijdragen aan meer en beter begrip van complexe situaties. Hierdoor zorgen we samen voor een warme en solidaire stad.

1.1.7.1.2 *Gastvrij Antwerpen: mondiale context*

Wereldwijd zijn er nooit meer mensen op de vlucht geweest dan nu. Mensen ontvluchten hun woonplaats voor geweld, oorlog, natuurrampen, onderdrukking, ... Mensen die dat doen, maken geen plezierreisje, maar zoeken een plek om veilig hun leven te leiden. Beelden van ontheemde mensen, beelden van overvolle vluchtelingenkampen in Libanon, Eritrea, Griekenland, Frankrijk, ... Beelden van mensen in nood veraf en dichtbij die in erbarmelijke omstandigheden moeten leven of vooral overleven staan op ons netvlies gebrand en roepen luid: tijd voor actie!

Wij geloven in warmte en gastvrijheid, maar daarnaast zien wij het als een vorm van moreel en beschaafd handelen om mensen in nood en mensen op de vlucht de noodzakelijke steun te bieden. We beschouwen dat als een taak en missie voor de hele samenleving: burgers en verenigingen, bedrijven en organisaties en last but not least de beleidsmakers.

We vragen geen wonderen, maar een constructief, moedig, doordacht en positief beleid zodat mensen in nood en mensen op de vlucht een volwaardig leven kunnen leiden met de gepaste zorg, een geschikte woning, werk en ontspanning. Voor de wonderlijke warmte zullen wij met burgers en verenigingen dan met veel overtuiging en engagement blijven zorgen.

Gastvrij Antwerpen wil evenementen organiseren

- waar nieuwkomers en locals in Antwerpen elkaar kunnen ontmoeten
- om organisaties te leren kennen die zich inzetten voor mensen in nood en mensen op de vlucht
- om meer te weten te komen over hoe en waarom mensen moeten vluchten
- om zelf aan de slag te gaan als vrijwilliger

Met dit gratis evenement toont het brede middenveld het hart en de ziel van de Metropool.

Het is de bedoeling om een krachtig signaal te geven dat Antwerpen warm, solidair en gastvrij is en hoort te zijn.

Er werden in 2018 twee edities gerealiseerd : Zaterdag, 28/04/2018 in de Roma en Zondag, 7/10/2018 op de Konijnenwei Antwerpen-Zuid

1.2 Filet Divers

Met Filet Divers willen we mensen in armoede versterken, opnieuw verbinden en emanciperen. We willen hen een stem geven en perspectief.

Grote woorden die we heel concreet, elke dag weer opnieuw, trachten waar te maken doorheen verschillende deelwerkingen.

1.2.1 De deelwerkingen

1.2.1.1 Sociale Kruidenier

1.2.1.1.1 *Algemeen*

In het hart van de werking van Filet Divers staat de sociale kruidenier. Door het aanbod van goedkope voeding en verzorgingsproducten zorgen we dat we in contact komen met mensen in armoede.

In 200 dagdelen ontving de Sociale Kruidenier 7336 klanten. In de loop van 2018 waren 42 vrijwilligers aan de slag waarvan 25 doelgroepvrijwilligers.

1.2.1.1.2 *eerste leeftijdsmelk*

Via de Sociale kruidenier wordt eerste leeftijdsmelk¹ bezorgd worden aan klanten van Kind en Gezin die onder een bepaald statuut vallen (medische waarborg (Dringende medische hulp) en verhoogde tegemoetkoming). Hiervoor wordt een jaarlijks een overeenkomst opgesteld tussen OCMW Antwerpen, Kind en Gezin en Filet Divers.

Het OCMW betaalt de aankoopfacturen. Filet Divers ontvangt van de klanten 20 % van de aankoopprijs voor de dienstverlening.

In 2018 werden 70 klanten geregistreerd, waarvan er 51 minstens één keer de babyvoeding kwamen afhalen of winkelen in de Sociale Kruidenier. Er werden 425 dozen verkocht (één doos is ongeveer voldoende voor één week).

Verschillende moeders die enkel borstvoeding geven kregen ook de toelating om in de Sociale Kruidenier te winkelen. Een zestal gezinnen maakten daarvan gebruik.

1.2.1.1.3 *Solidariteitsproducten*

Sinds enkele jaren is een beperkt gamma van onze producten ook beschikbaar voor zogenaamde 'solidaire' klanten. Het komt erop neer dat mensen die geen recht hebben op een toegangskaart omdat zij niet voldoen aan de criteria, toch hun solidariteit kunnen uitdrukken door producten te kopen tegen een hogere prijs dan de klanten. Dit geeft ons een beetje armslag om die kleine winst te gebruiken om de producten voor de klanten met een kaart te verminderen. Een aantal sympathisanten uit onze eigen vrijwilligersgroep maakt er gebruik van .

Er is aan gedacht om dit aanbod meer bekendheid te geven, maar de huidige werking laat dit moeilijk toe. Vaak zijn er al genoeg klanten met een toegangskaart, zodat de openingsuren verzadigd zijn. We blijven deze mogelijkheid wel openhouden, wanneer de openingsuren zouden uitbreiden.

---

¹ De eerste leeftijdsmelk is de babyvoeding van 0 tot 6 maanden.

1.2.1.2 De Onthaal en ontmoetingsruimte

De onthaal- en ontmoetingsruimte is één van de funderingen van het kansenhuis Filet Divers. Klanten en vrijwilligers drinken hier samen een kopje thee of koffie. Tijdens de warme zomer bieden we water aan met komkommers, citroenen en munt. Een vers gemaakte cake wordt uitgedeeld of een appel geschild. We bouwen hier aan een plek waar mensen in armoede even kunnen zitten en tot rust kunnen komen.

Belangrijk hierbij is dat de klanten van de winkel hier een plek vinden om een praatje te maken. Er wordt tijd en ruimte gemaakt om geluk en verdriet met elkaar te delen. Wie wilt, vindt hier altijd een luisterend oor.

In 2018 werkten er 28 vrijwilligers in het onthaal, waarvan er 24 uit de doelgroep komen. De doelgroepvrijwilligers zijn cruciaal voor een goed werkend onthaal. Doordat ze zich kunnen verplaatsen in de verhalen en vragen die ze krijgen (vanuit hun eigen ervaring), geeft dit een andere dimensie aan de erkenning naar de mensen toe. Gemiddeld zijn er 11 vrijwilligers per dag aanwezig in het onthaal.

Net als in 2017 hebben we ook afgelopen jaar ingezet op de groepscohesie tussen de verschillende vrijwilligers. Zo hebben we van één onthaalraad een brunch gemaakt, waarbij we gezellig samen konden eten én vergaderen (18/09). Daarnaast bevroegen we de vrijwilligers over welke activiteit ze graag als teambuilding wilden doen. De teambuilding zal plaats vinden in 2019.

Er was een onthaalraad (11/04) waarbij we de interne doorstroom verduidelijkten.

De verkiezingen kregen een plaats in het onthaal (1/10 en 3/10), waarbij we informatie verschafteen alsook mensen toegeleid hebben naar een vorming over de verkiezingen.

1.2.1.3 EG Producten

Dankzij het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) krijgt België via de Europese Unie middelen om bij te dragen tot voedselhulp en/of materiële hulp. De POD Maatschappelijke Integratie beheert een bedrag van ongeveer 88 miljoen euro voor de programmaperiode 2014-2020. Met de steun van dit Fonds, voorziet de POD Maatschappelijke Integratie jaarlijks ongeveer 358 OCMW' s en 419 organisaties – in samenwerking met de 9 voedselbanken van het land – van goederen om gratis te verdelen onder de meest behoeftigen in België. Deze hulp moet hand in hand gaan met begeleidende sociale maatregelen om de betrokkenen te helpen er weer bovenop te komen. De producten worden voorlopig aangeboden in het onthaal en niet in de sociale kruidenier omwille van de strikte regelgeving. De goederen worden gratis verdeeld aan mensen in nood. Acht doelgroepvrijwilligers zorgen voor de verdeling. Stockbeheer en administratie is in handen van 1 vrijwilliger en de onthaalmedewerker (art 60). De coördinatie en het begeleidende sociale luik wordt ter harte genomen door de Sociale Dienst (Bond zonder Naam).

1.2.1.4 Kinderwerking

1.2.1.4.1 *onthaal kinderen op woensdagnamiddag*

Er zijn ontzettend veel kinderen die (via hun ouders) in aanraking komen met Filet Divers. Armoede zorgt dat deze kinderen zijn vaak kwetsbaar in het schoolleven. Daarom proberen drie vrijwilligers – waaronder één doelgroepvrijwilligster - een plaats te creëren waar kinderen van klanten terecht kunnen met hun vragen over huiswerk. Elke woensdagnamiddag staan deze vrijwilligers van 13.30 tot 15.30u klaar om vragen te beantwoorden.

Doordat we de overstap hebben gemaakt van speel- en knutselruimte naar huiswerkbegeleiding, merken we dat enkele kinderen de weg naar Filet Divers verloren zijn geraakt. Begin 2018 bereikten we gemiddeld 10 kinderen per

namiddag. Dit aantal is gezakt tot een viertal kinderen die op regelmatige basis vragen komen stellen. De uitdaging voor 2019 ligt er in om onszelf terug kenbaar te maken bij de klanten en hun kinderen.

1.2.1.4.2 *De Koraal*

Kinderen en ouders in armoede zijn vaak op zoek naar een betaalbare en leuke vrijetijdsbesteding. Door een samenwerking met De Koraal zorgen we ervoor dat deze kinderen in de zomervakantie drie weken naar de speelpleinen kunnen.

Van juni tot augustus verkochten we speelpleintickets voor Horst (Schoten) en Hulgenrode (Wommelgem). Een ticket zorgt voor busvervoer, spelen, 10-uurtje en een warm middagmaal.

616 tickets werden verkocht. Dankzij de sponsoring van live.be konden we ook dit jaar de tickets aanbieden voor €1 per dag.

1.2.1.5 Computerbegeleiding

In een wereld die steeds digitaal wordt, zien we dat ook steeds meer mensen drempels ervaren aan de deelname van deze gedigitaliseerde wereld. Drempels zijn bijvoorbeeld het niet durven gebruiken van de computer, geen beschikbare hard- of software hebben, te weinig kennis hebben van de Nederlandse taal,... Filet Divers probeert hierop in te zetten door een wekelijks aanbod en het geven van vormingen.

1.2.1.5.1 *Wekelijks aanbod*

In het onthaal zijn vier computers aanwezig die beschikbaar zijn voor klanten en vrijwilligers. Naast het gebruik van de computer, kunnen klanten hun digitale vragen stellen aan computervrijwilligers. In de loop van 2018 waren er 6 vrijwilligers waaronder 4 van de doelgroep. Er werden 154 vragen geregistreerd. Graag nuanceren we dit aantal: er worden héél veel vragen beantwoord door vrijwilligers van het onthaal, stagiairs of medewerkers zonder dat deze geregistreerd worden. Het effectieve aantal beantwoorde vragen ligt dus veel hoger van het aantal geregistreerde vragen.

Daarnaast heeft een vrijwilliger 20 computers hersteld die vastgelopen waren of erg traag liepen. Klanten van de sociale kruidenier kunnen hun laptop of tablet binnenbrengen, waarna de vrijwilliger de gehele laptop nakijkt en - indien nodig- opnieuw installeert.

Op 20/04 nam de verantwoordelijke deel aan de e-inclusie inspiratiedag van Mediawijs.

Daarnaast was er een samenwerking met de bezoekersgroep, waarbij er een kleine online enquête werd gehouden over de sociale kruidenier. Deze online enquête had drie doelen: klanten kunnen hun mening geven over de winkel, klanten worden toegeleid tot de computers in het onthaal en klanten komen in aanraking met de bezoekersgroep. De bezoekersgroep leidden de klanten tot de computer en de computervrijwilligers begeleidde de klanten doorheen de enquête. 27 personen hebben die dag de enquête ingevuld. De resultaten werden gedeeld met het team van Filet Divers en er werd in de mate van het mogelijke aanpassingen gedaan in de winkel.

De computers in het onthaal werden vervangen door nieuwere modellen. Dit kwam tot stand dankzij een samenwerking met Cigna.

1.2.1.5.2 *Vormingen*

Veel digitale drempels die mensen in armoede en/of mensen met migratieachtergrond ervaren, kunnen verkleint worden door gepaste ondersteuning. We zijn ervan overtuigd dat computervorming deze drempelverlaging positief kan beïnvloeden. Dit jaar werden de vormingen in een ander formaat gegoten.

Voorheen behandelden we in tien vormingen, evenveel verschillende thema's. In 2018 hebben we ons verdiept in twee thema's. Drie voormiddagen (25/5, 1/6 en 8/6) hebben 8 deelnemers geleerd hoe ze kunnen werken met de e-mail. Twee voormiddagen (15/6 en 22/6) leerden 6 personen werken met Google maps. De vormingen werden gegeven in samenwerking met dot.kom

Twee studenten van AP Hogeschool kwamen in functie van een schoolopdracht een vorming geven over de smartphone. Tien personen namen op 5/12 deel aan deze vorming, waarbij ze leerden werken met applicaties. Tijdens het nieuwe werkjaar willen we ons opnieuw inzetten op vormingen over de smartphone.

De projectverantwoordelijke nam deel aan de Grote Samenkomst E-inclusie van Centrum Kauwenberg (27/09). Op 2/05 zat het vrijwilligersteam samen voor een jaarlijkse vergadering. Zij werden vanaf daarna uitgenodigd op de vergaderingen van het onthaalteam (onthaalraad)

1.2.1.6 Hergebruik

Filet Divers zet ook in op het hergebruik van spullen. Er zijn twee werkingen die hiermee aan de slag zijn : de ruilmuur en de tweedehandswerking. In de Sociale Kruidenier is er ook ruimte om in het kader van de strijd tegen voedselverlies, producten tegen vervaldatum (niet over vervaldatum) aan te bieden.

1.2.1.6.1 *De ruilmuur*

Via de ruilmuur kunnen mensen vragen stellen naar spullen waar ze concreet naar op zoek zijn: een ijskast, een tafel, een koffiezet, enz. Aan de andere kant kan men een aanbod doen van spullen die men teveel heeft.

We kregen in 2018 135 keer een aanbod. 99 ervan hebben een bestemming gevonden bij mensen die er nood aan hadden. Er werden 214 vragen naar tweedehandsspullen gesteld.

1.2.1.6.2 *De tweedehandswerking*

De tweedehandswerking sorteert de spullen die aangeboden worden en verkocht kunnen worden in de Sociale Kruidenier. Tijdens 10 dagen werd er net voor de zomer en de winter tweedehandskleding verkocht. In het totaal waren 7 vrijwilligers aan de slag met hergebruik waarvan 4 doelgroepvrijwilligers.

In 2018 ontwikkelden men volgende activiteiten :

- Beurs maart-april
  - tweedehandskleding, schoenen, ... voor de lente- en zomerperiode.
  - opbrengst: 951,40 €
- Inzameling boekentassen:
  - In de periode voor augustus wordt een oproep gedaan om boekentassen in te zamelen
  - Gedurende gans het jaar worden beperkt boekentassen aangekocht (bij Goodstogive)
  - O.a. Colruyt doet een grote schenking van speelgoed en schoolmateriaal
  - Die worden verkocht in de Sociale Kruidenier tegen het nieuwe schooljaar
- Beurs oktober (17/10-5/11)
  - Tweedehandskleding, schoenen, ... voor de herfst- en winterperiode
  - Opbrengst: € 1032,23

- Verkoop overschot tweedehandsbeurs aan Stuiverke tweedehandswinkel: 1000 €
- Verkoop op tweedehandssite van kostbare vintage/brocante: opbrengst: 870 €
- Wekelijks tweedehandshoek in Sociale Kruidenier:
  - Verkoop van huishoudgerief, speelgoed, geschenkjes, boeken, ...
  - Thematisch: Sinterklaas, kerstperiode, nieuw schooljaar
- Planning tweedehandswinkel
  - Het opzetten van een tweedehandswinkeltje, gescheiden van de Sociale Kruidenier winkelruimte
  - Er worden stappen gezet voor een herbestemming van de lokalen: de fitnessruimte verhuist en die ruimte zal in 2019 ingericht worden voor de tweedehandswinkel

1.2.1.6.3 *Strijd tegen (voedsel)verspilling*

Met de Sociale Kruidenier willen we ook mee de strijd aanbinden tegen de verspilling van food en non-food producten. Al te vaak worden spullen weggesmeten die nog bruikbaar zijn voor consumenten. Hierbij scharen we ons achter de visie van de Sociale Kruideniers Vlaanderen. Mensen in armoede mogen immers niet gezien worden als de composthoop van de samenleving. In die zin presenteren we enkel producten tegen en niet over vervaldatum.

In 2018 ontvingen we volgend aanbod :

1.2.1.6.3.1 Hergebruik:

- Tweedehandsverkoop in winkel en twee kledingbeurzen: opbrengst ongeveer 3000 € per jaar, vooral kleding, huisgerief, schoolgerief, geschenken
- Toegankelijk voor mensen met kaart Sociale Kruidenier, laatste dag uitverkoop voor iedereen
- Ruilmuur: zie daar
- Schenkingen van enkele grote organisaties waaronder Colruyt, Live.be, Printdeals, Infrabel. Verder brengen particulieren vaak kleding, huisraad en speelgoed binnen.

1.2.1.6.3.2 Sporadisch gratis aanbod:

- Januari: Xaveriuscollege: droge voeding
- Februari: SK Sociaal Profijtje Mechelen: bouillonblokjes
- April: Stopzetting winkel: Leonidas pralines (Ann Bels)
- Juli 2018: overschotten van zomerkamp scouts en gidsen Kalmthout: 50 potten choco (via sponsor) , diverse voedingsproducten
- Juni en September: Buonsenso: paletten pasta korte vervaldatum, gedeeld met andere SK's
- Oktober: Continental Food: pallet sauzen en soepen, gedeeld met andere SK's
- Oktober: bakken losse snoepjes van Colruyt
- December: SK Sociaal Profijtje Mechelen: princekoeken gedeeld met andere SK's
- December: soep Continental foods licht beschadigd verpakking
- Op regelmatige basis: unidoses confituur, choco, boter, citroensap, ... van sympathisanten

1.2.1.6.3.3 Verse groenten en fruit

- Ophaling van overschotten fruit en groenten bij bioboer Koningshooik in samenwerking met drie andere sociale kruideniers
  - Frequentie: ongeveer 6 keer per jaar (driemaal in voorjaar: drie maal in najaar)
  - Januari: 3 bakken aardappelen, 5 bakken rode biet, 5 bakken Chinese kool en 3 bakken savooikool
  - Maart: 11 bakken aardappelen en 11 bakken rode biet
  - Juni: 10 bakken bloemkool, 10 bakken aardappelen en 5 bakjes
  - September: 17 bakken pompoen, 7 bakken en 10 bakken appels

- December: een aantal bakken appels, 2 bakken pompoenen ,5 bakjes rode biet, en verschillende bakken aardappelen
- Levering van protestantse gemeenschap uit Zeeland:
  - Frequentie: 1 maal per jaar
  - Producten: aardappelen, ajuin, wortelen, rode biet, noten, ... garage vol!
- Overschotten van plukboerderij in Kalmthout: paprika, wortelen, aubergines, kolen,...
- Bonnen voor groenten en fruit geschonken door Life.be
- Particulier aanbod (eigen kweek en pluk) van stoofappeltjes, courgettes, noten, kastanjes,....:

1.2.1.6.3.4 Bakker

Ophaling brood en banket bij warme bakker Duchesne, Kalmthout:

- Frequentie: elke maandagmorgen wordt de overschot van zondag opgehaald, wat maandag niet verkocht geraakt, wordt in diepvries gestoken en woensdag verkocht
- Producten: brood, broodjes, koffiekoeken, croissants, stokbrood, gebak

1.2.1.6.3.5 Bijna vervallen producten

Ophaling van gekoelde producten die bijna vervallen zijn bij Alvo Deurne:

- Frequentie: elke dinsdag voormiddag worden de producten die dinsdag en woensdag vervallen opgehaald. Alles van dinsdag wordt de dag zelf verspreid onder de vrijwilligers. De producten die woensdag vervallen worden woensdag nog verkocht tegen een symbolisch bedrag.

1.2.1.6.3.6 Schenkingsbeurs (gestart sept 2015)

De Schenkingsbeurs had in 2018 enkele interessante aanbiedingen, maar we waren steeds te laat of hadden geen transportmogelijkheden. Soms ging het ook over vervallen producten, die we principieel niet aanbieden aan onze klanten.

1.2.1.6.3.7 Goods 2 give: Nonfood

= een organisatie die afspraken heeft met enkele producenten om hun overschotten (o.a. breekgoederen) te krijgen. Zij mogen die verkopen aan 8% van de marktwaarde aan sociale organisaties, die op hun beurt 15% van de marktwaarde mogen vragen aan hun klanten

- Frequentie: gemiddeld minstens 1x per maand
- Producten: verzorgingsproducten (shampoo, douchegel, tandpasta, maandverband,...), onderhoudsproducten (afwasmiddel, wasmiddel, vloerzeep, ...), schoolgerief,...

1.2.1.6.3.8 Davy Tops food outlet:

= zelfstandige die voedseloverschotten en non-food opkoopt en die verder verkoopt

- Frequentie: 7 x op jaarbasis
- Producten: appel-rabarber moes, erwten en worteltjes, boontjes, kikkererwten, rode bonen, kersen, pruimen, kokosolie, tomatenpuree, halal kippenworstjes, halal instant noodles, sardines, makreel, ontbijtgranen, fruitsap, koeken, vochtige doekjes, shampoo, wasmiddel, afwasmiddel, tampons, ...

1.2.1.7 Taal oefenkansen

Een minimale beheersing van de Nederlandse taal is essentieel om je weg te vinden in onze samenleving. Voor (bijna) alle vormen van deelname aan de samenleving heb je de taal nodig: afrekenen aan de kassa, een A-kaart aanmaken, werk zoeken, gaan voetballen bij de plaatselijke voetbalploeg,...

Klanten van de sociale kruidenier zijn vaak onzeker over het gebruik van de taal. Buiten de muren van Filet Divers valt de veiligheid (en dus ook de durf) weg om Nederlands te spreken. We bieden daarom binnen de organisatie verschillende taal oefenkansen aan.

Vrijwilligerswerk is een gepaste manier om de taal te oefenen. Dankzij het vrijwilligerswerk wordt een netwerk gecreëerd waarbij Nederlands als voertaal wordt gebruikt. Vrijwilligers voeren taken uit, nemen deel aan vergaderingen en communiceren met hun collega's. We stimuleren om dit alles in het Nederlands te doen. Het is een effectieve en efficiënte vorm van 'informeel leren'.

De Nederlandse Conversatie biedt een georganiseerde taal oefenkans aan mensen met een kaart van de sociale kruidenier of vrijwilligers. Elke maandag en woensdag (10.00 tot 11.30u) mogen mensen vrijwillig deelnemen aan de conversatiegroepen. De 6 vrijwilligers bereiden een thema of methodiek voor. De bedoeling is dat de deelnemers actief deelnemen aan de conversatie en zo deze taal oefenkans vorm geven. Als voorbeeld: wanneer schepen Fons Duchateau in huis was, had de vrijwilliger een voorbereiding gemaakt over burgemeesters en schepenen. Als snel ging het van schepen naar schip en van schip naar boot. Het afwijken van het voorbereide thema is het teken dat de deelnemers de conversatie mee construeren.

De deelnemers schrijven zich vooraf in. We proberen hen te stimuleren om minstens 10 keer deel te nemen. Dit doen we door gebruik te maken van tien-beurtenkaarten. Op deze kaarten komen een sticker met de datum van deelname. Een volle stickerkaart wordt ingeruild voor een certificaat. In 2018 werd een recordaantal van 80 certificaten uitgeschreven. Gemiddeld waren er 233 deelnemers aanwezig per kwartaal.

Het vrijwilligersteam zat samen op 14/03, 6/06 en 4/09.

1.2.1.8 Het kookproject

Samen eten verbindt mensen. Tijdens het eten van een tas verse soep en lekkere pasta, leren mensen elkaar kennen en wordt er tijd gemaakt om met elkaar te praten. Deze tijd is erg belangrijk om een goed contact te maken en behouden tussen alle medewerkers en deelnemers van de organisatie. We vinden het belangrijk dat teammedewerkers en vrijwilligers uit alle deelwerking de tijd krijgen/nemen om samen te tafelen.

Elke maandag wordt er 15 liter verse soep gemaakt door twee doelgroepvrijwilligers. Tijdens de middagpauze smullen de aanwezige vrijwilligers en teammedewerkers van deze soep aan één lange tafel.

Elke dinsdag maken twee vrijwilligers taart of gebak. Dit lekkers wordt op woensdagvoormiddag uitgedeeld aan alle vrijwilligers en klanten (+- 60 stukjes lekkers per dag). Ook de deelnemers van de Nederlandse Conversatie krijgen op woensdag een heerlijke taart voorgeschoteld.

Elke tweede en vierde woensdag van de maand kookt een (doelgroep)vrijwilliger een maaltijd voor maximum 30 personen. Omdat de kok zelf mag beslissen wat er op tafel komt, passeert de hele wereldkeuken de revue. Van de typische lasagne tot kip in yoghurt-met-citroen-saus, tientallen verschillende soorten salades en nog meer verschillende kruiden. Alles wordt hier gesmaakt!

Mee tafelen kan aan democratische prijzen: klanten van de winkel betalen €3, personen die geen klant zijn betalen €6. Er wordt ook altijd soep of dessert voorzien. In 2018 werd er 459 keer aangeschoven aan onze tafel.

De kookvrijwilligers zetten ook hun beste beentje voor bij tal van activiteiten in Filet Divers. Er werd gekookt bij de Open Poort dag (20/06), werden er hapjes gemaakt voor de vrijwilligerscafés en voorzagen we soep voor verschillende vergaderingen (MeZoPa, themagroep)

1.2.1.9 Samen inburgeren

Samen Inburgeren is een duomethodiek waarbij we anderstalige nieuwkomers (inburgeraar) koppelen aan mensen die thuis zijn in onze samenleving en taal (coach). Bedoeling is dat de nieuwkomers iemand in hun netwerk integreren die Nederlands spreekt. Op deze manier wordt een georganiseerde informele taal oefenkans geboden.

De duo's spreken gemiddeld 2 keer per maand af. Ze kiezen zelf welke activiteiten ze doen. Sommige duo's komen elke keer naar Filet Divers voor een koffie, andere duo's gaan samen sporten of nodigen elkaar thuis uit. Dit jaar waren er zelfs twee duo's die een weekend naar de Ardennen zijn getrokken.

We merken dat het steeds moeilijker wordt om coaches aan te trekken. Is dit omdat de 'vluchtelingencrisis' minder in de media komt? Is het omdat zij die voeling hebben met de thematiek zich al op een manier zich inzetten? Antwoorden hebben we niet. Wel voelen we dat we steeds harder moeten werken om kandidaat coaches tot Filet Divers te krijgen.

Dit deden we in eerste plaats door twee nieuwe vrijwilliger coördinatoren aan te trekken en op te leiden. Daar waar één coördinator zich zal inzetten op het aantrekken van coaches, zal de andere zich toespitsen op de opvolging van de actieve duo's. De inwerking van deze coördinatoren was één van de belangrijkste pijlers van 2018.

Daarnaast bewandelen we nog de vaste paden in de zoektocht naar coaches: deelname aan de ikVRIJWILLIGbeurs (3/03), de wervingsavond ism servicepunt vrijwilligers (13/09), flyeren op de cultuurmarkt (26/08), openstaande vacatures op verschillende vrijwilligerwebsites. Artikels over Samen Inburgeren kwamen er in Den Triangel (3/12), Borgerblad (23/9) en de gazet van Deurne (17/9). We spraken ook 10 bedrijven in de buurt aan met de vraag of we ons mogen komen voorstellen. Deze vraag werd negatief of niet beantwoord.

We ontwikkelden ism de Bond zonder Naam een nieuwe flyer voor coaches. Deze flyer is eind 2018 al te vinden in verschillende Antwerpse bibliotheken. De bedoeling is dat deze flyer op diverse plekken in Antwerpen een plaats krijgt om het project kenbaar te maken (en coaches aan te trekken).

Daarnaast proberen we ook om verschillende keren per jaar de duo's de kans te geven om samen te komen. We organiseerden twee duo-bijeenkomsten, waar respectievelijk 32 (11/12) en 28 (26/04) deelnemers aanwezig waren. Tijdens de duo-bijeenkomsten krijgen de duo's tips en tricks voor activiteiten die gratis zijn in Antwerpen. Daarnaast laten we de duo's nadenken over situaties die zich mogelijk kunnen voordoen (en hoe hierop te reageren). Zo deden we tijdens de duobijeenkomst in december een stellingenspel over (het verschil in) grenzen. In de nabespreking bespraken we hoe je grenzen kan aangeven.

Op 16/06 was er een potluck picknick. Tijdens deze groepsverbindende activiteit nam iedereen die wou een zelfgemaakt gerechtje mee naar Park Spoor Noord. Iedereen at van de gemaakte gerechtjes en er werd een spelletje Kubb gespeeld. Er waren 22 leden aanwezig.

Op 11/02 en 11/03 begeleidde stadsgids Gerda Grimbrere stadswandelingen voor enkele duo's. In totaal waren er 21 deelnemers aanwezig.

In 2018 hebben we een eerste aanzet gegeven aan de uitwerking voor de opvolging van actieve duo's. In totaal hadden we 132 individuele contactmomenten in het kader van de opvolging. Dit in de vorm van e-mail of telefoonverkeer. Ook

hierin inbegrepen zitten de afrondgesprekken. Tijdens deze gesprekken kijken we samen met het actieve duo terug op het afgelopen jaar en ronden we het duo af. In 2018 hadden we 14 afrondgesprekken. Ook ontwikkelden we een online enquête voor duo's die drie maanden in werking zijn. Dankzij deze enquête proberen we nodige informatie te verkrijgen en eventuele hiaten bloot te leggen, zodat we het project meer op punt kunnen zetten.

Het eerste gesprek vond plaats om een vernieuwde databank te maken waarbij we de duo's en gegevens beter kunnen opvolgen/verwerken. De uitwerking zal voor 2019 zijn.

Twee coördinatoren namen deel aan de studiedag van KDG 'kwetsbaar verbonden: duomethodieken' (9/11). Vanuit deze studiedag kwam het idee om onze waardering naar de actieve leden beter tot uiting te brengen. Dit deden we door zelf kerst- en nieuwjaarskaarten te sturen naar alle actieve deelnemers. Op 19/12 schreven alle coördinatoren 129 keer hun naam op een kerstkaart met een persoonlijke kerstwens.

Doorheen 2018 waren er 91 duo's actief, waarbij we 24 nieuwe matches hebben kunnen vormen.

Het gehele project (intakegesprekken, deelnemers matches, deelnemers opvolgen, flyers ontwerpen, bedrijven aanspreken, duo-bijeenkomsten,...) kan enkel in leven blijven door een goed geolied coördinerend team. We hadden 6 vergaderingen (2/02, 9/04, 29/05, 31/10 en 27/11) om grote en kleine zaken met elkaar te bespreken.

Op 16/02 en 14/06 zaten we samen met verschillende Antwerpse organisaties Samen Inburgeren, onder leiding van servicepunt vrijwilligers, om samen te werken voor de wervingsavond en om een nieuwe flyer Samen Inburgeren te maken vanuit Stad Antwerpen.

1.2.1.10 Filet Divers Sport

Ook dit jaar trachten we mensen aan te moedigen om meer te bewegen, zowel jong als oud. Er wordt ingezet op eenvoudige bewegingsactiviteiten zoals zwemmen, fitnessen, wandelen, pingpong en zaalvoetbal. Mensen hiertoe aanzetten, drempels wegnemen, hen enthousiasmeren om in beweging te komen, dat is het doel van Filet Divers Sport!

De sportieve begeleiding en de aanmoedigingen wordt aangedreven door 2 vrijwilligers en 5 doelgroepvrijwilligers.

In 2018 waren er 334 deelnames aan de fitness en 33 aan het zwemmen.

Er zijn 2 zaalvoetbalploegen bestaande uit ieder 8 spelers. Zij spelen in competitieverband met andere sociale organisaties onder leiding van Futsall Buurtsport Park Spoor Noord.

Tijdens het onthaal kunnen klanten vrij tafeltennis spelen.

In het onthaal is er informatie te vinden over allerlei sportactiviteiten en wandeltochten die georganiseerd worden door Sporting A - Buurtsport.

Heel wat kleuters en jonge kinderen tot 9 jaar worden aangespoord en zijn ingeschreven om deel te nemen aan de Sport- en Spelactiviteiten van vzw SportPret.

We brengen eveneens gezinnen in contact met de regioverantwoordelijke van Buurtsport om zo een betere aansluiting te vinden in de Antwerpse Sportverenigingen

1.2.1.11 Groepswerk

Het groepswerk van Filet Divers valt onder het luik van de organisatie als vereniging waar mensen in Armoede het woord nemen.

Een vereniging werkt volgens 6 criteria:

- o Armen verenigen
- o Armen het woord geven
- o Werken aan maatschappelijke emancipatie
- o Werken aan maatschappelijke structuren
- o Dialoog en vorming
- o Armen blijven zoeken

In 2018 werd het groepswerk, net als vorig jaar onderverdeeld in 4 deelwerkingen.

De mezopa groep bracht 26 mensen zonder wettig verblijf samen om ervaringen en informatie te delen over de specifieke moeilijkheden die deze doelgroep ervaart. De groep werkte voornamelijk verder rond 1 groot thema, de toegang tot gezondheidszorg voor mensen zonder wettig verblijf. En tracht hierover in dialoog te blijven gaan met relevante actoren. Verder trokken 11 mensen uit de werking een week naar de Belgische Ardennen om daar deel te nemen aan een intensieve cursus toekomstoriëntering. Tot slot worden op vraag van deelnemers infosessies en netwerkmomenten met andere initiatieven of groepen van mensen zonder wettig verblijf gerealiseerd.

Een 14tal mensen in armoede werken in de themagroep rond migratie en armoede. We bouwden onze visie verder uit rond deze groep armen en werkten aan een vormingspakket 'armoede en migratie' dat we zullen brengen begin 2019. In 2018 toerden we nog even met onze film thuis in Antwerpen. We werkten ook een actieplan uit waarbij we verenigingen en sociaal middenveld willen betrekken in de uitbouwen van een persoonlijk netwerk voor mensen met migratieachtergrond. Dit resulteerde in een project 'dans met ons' dat we indienden bij de burgerbegroting en we zullen realiseren in 2019.

De bezoekersgroep verenigt 12 mensen in armoede uit de werking die de organisatie adviseren, en vanuit hun ervaring proberen mee na te denken over optimalisering van de werking. Dit zou op termijn mogen resulteren in effectieve beleidsparticipatie van mensen in armoede op alle niveaus van de organisatie.

De verhalenvanger, waarbij we de verhalen van mensen in armoede met migratieachtergrond op creatieve manier willen brengen, lag na een intensief filmproject in 2017, lang stil in 2018. Het project kreeg een nieuwe boost in september 2018, toen vier nieuwe vrijwilligers de twee doelgroepvrijwilligers kwamen versterken. Deze ploeg werkt zich in en tracht in 2019 met afgewerkte producten naar buiten te komen.

Binnen het groepswerk werden in 2018 in totaal 38 unieke deelnemers bereikt.

1.2.1.11.1 Themagroep

Voor de planning, uitwerking en uitvoering van de themagroep is er een samenwerking met Vormingplus Antwerpen. Een medewerker van Vormingplus investeert een halve werkdag per week in deze werking. De themagroep heeft ongeveer tweewekelijks een sessie op Filet Divers van een halve dag, met uitzondering van de schoolvakanties.

Bijeenkomsten op 16/1, 6/2, 27/2, 20/3, 17/4, 8/5, 17/5, 29/5, 12/6, 11/9, 25/9, 4/10, 9/10, 17/10, 21/10, 23/10, 13/11, 27/11, 5/12, 11/12

In 2016 startte de groep met het thema 'thuis in Antwerpen?'. In 2017 werd specifiek gekeken naar het netwerk van mensen met migratiegeschiedenis. Daarin praatten we met de groep over het belang van een netwerk voor mensen met een migratieverleden voor het uitbouwen van hun leven in België, hoe dit netwerk op te bouwen en de drempels die mensen hierbij ervaren. Het gaat hier dan vooral over een divers netwerk waar ook Vlamingen toe behoren. Een netwerk hebben is voor mensen in Armoede één van de meest succesvolle factoren om uit de armoedesituatie te geraken. In 2018 werd dit verhaal verder geschreven: de manieren om een netwerk op te bouwen in België verschillen van de manieren uit de herkomstlanden van de deelnemers. In de herkomstlanden kan je makkelijk contact maken met burens, op café, op straat. In België maken mensen kennis met elkaar op het werk of in het verenigingsleven: hobby's, vrijwilligerswerk, ... Mensen in armoede met een migratieachtergrond ervaren echter tal van drempels om hieraan deel te nemen. Hieruit ontstond ons project 'Dans met ons'. Met dit project willen we een goede praktijk zijn: een dansproject waar diverse deelnemers jong en oud, autochtoon en allochtoon, arm en rijk samen vanuit een gedeelde interesse samenkomen. Een project dat zo georganiseerd is dat 'armoede-' én 'diversiteitsdrempels' worden weggenomen. Na de 'goede praktijk', die we eigenlijk vooral ook als leerschool zien, bundelen we onze ervaringen en trachten we dialoog op te starten met geïnteresseerde verenigingen. Samen met de deelnemers schreven we het project uit en dienden het in bij de burgerbegroting van district Antwerpen. Eind oktober 2018 namen we deel aan het burgerbegroting festival, waar ons project 'dans met ons' door de selectie geraakte. Zo verwierven we budget om onze plannen uit te voeren in 2019.

Ook in 2018 zette de themagroep in op de pijler 'dialoog en vorming':

1.2.1.11.1.1 De themagroep kreeg vorming:

Filet Divers is deel van het netwerk sta-An, waar de 5 Antwerpse verenigingen waar mensen in Armoede het woord nemen samenkomen om elkaar te versterken en samen sterker te staan. Een collega-vereniging uit dit netwerk, Recht Op, organiseert regelmatig interne opleidingstrajecten voor mensen in Armoede die samen met de vereniging vorming willen geven. We kregen de kans om 3 deelnemers van de themagroep te laten aansluiten bij dit vormingstraject. Deze bestond uit 8 sessies van 2 uur.

1.2.1.11.1.2 De themagroep gaf vorming:

- 30/1: Vorming voor vrijwilligers van de stad Mortsel

Vanuit de stad Mortsel kregen we de vraag om een vormingsmoment rond diversiteit te organiseren voor hun vrijwilligers. Dit naar aanleiding van onze film 'thuis in Antwerpen'. De themagroep ging hierop in, we bereidden het moment voor met een kort informatief luik, de vertoning van de film 'thuis in Antwerpen' en enkele getuigenissen van onze deelnemers.

Deze vorming was een nieuwe ervaring, voor het eerst werden we openlijk geconfronteerd met racisme en discriminerende houdingen vanuit het publiek.

De deelnemers van de themagroep beslisten nadien dat we dergelijke vragen in de toekomst niet uit de weg gaan, wel is het zinvol om onszelf hierin eerst nog te versterken. Een traject omgaan met discriminatie en racisme zou dus interessant zijn.

- 19/3 Vorming kansarmoede Familiehulp

Eén dag van een meerdaagse Armoedevorming van Familiehulp vond plaats in bij Filet Divers. Aanvullend op de eerdere vormingsdagen (ism bindkracht) gingen wij met deelnemers van familiehulp in dialoog over Armoede en diversiteit en deden we een rondleiding om onze Armoedekaders te koppelen aan een praktijkvoorbeeld.

- 16/10 Vorming vrijwilligers FD

Nieuwe vrijwilligers van Filet Divers vzw zelf, die niet in Armoede leven, kregen het aanbod om een vormingsmoment Armoede te volgen in de eigen organisatie. Deze momenten willen we graag structureel inbedden in de werking.

- December start voorbereiding VOCVO traject:

Van januari tot mei 2019 zal de themagroep meewerken aan een 5 daagse vorming 'Armoede en diversiteit' van VOCVO. Zij organiseren deze opleiding voor geïnteresseerde leerkrachten uit het volwassenenonderwijs (Open school, CVO). Deze vorming zal een eerste samenwerking zijn tussen Filet Divers vzw, De link, en VOCVO. Filet Divers werd hierbij gevraagd omwille van onze ervaringsdeskundigen met migratieachtergrond. De voorbereiding hiervoor zijn reeds opgestart in december 2018.

1.2.1.11.1.3 De themagroep in dialoog:

- 26/2: Deelname aan stop Armoede nu, actie 'goede dienstverlening, ook voor u?'. Mensen in Armoede deden een speeddate met Antwerpse politici rond het thema dienstverlening.
- 4/6: Rondleiding en dialoogmoment met SPA Antwerpen.
- 27/6: Rondleiding en dialoogmoment met Groen Antwerpen.
- 4/10: Deelname slotfeest iedere stem telt: mensen uit de themagroep nemen deel aan dialoogtafels over dienstverlening 'van t kaske naar de muur' in de Roma.

1.2.1.11.1.4 Andere

Tot slot zijn er nog andere vragen waaraan de groep besloot mee te werken:

- Jaarboek Armoede: dialoogmoment rond het thema 'arbeidsmarkttrajecten van allochtone vrouwen' Voorbereiding met het Netwerk tegen Armoede op 28/2. Deelname aan de focustafel op de UA op 6/3
- 17/5: deelname aan de overlegdag van het netwerk tegen Armoede, thema noodhulp.
- 17/5: Odissee deed een onderzoek naar sociale relaties en het versterken van netwerken van mensen in Armoede. Omdat de Themagroep actief was met dit thema en nog weinig of geen vertegenwoordiging was van mensen met migratieachtergrond, namen 4 mensen uit de themagroep deel aan de dialoogtafels voor dit onderzoek. Eén van hen nam het woord op de studiedag netwerkversterking die Odissee organiseerde naar aanleiding van de publicatie van hun onderzoek.
- 16/11: grote samenkomst op sta-An. Bevraging mensen in Armoede uit te verenigen over CAIMER.

14 mensen namen deel aan de themagroep 'thuis in Antwerpen?' in het werkjaar 2018.

In 2019 staat er veel op het programma van deze groep: er zal zeer intensief gewerkt worden aan de VOCVO vorming, het project 'Dans met ons' wordt uitgevoerd en blijvend zal worden ingezet op vorming, sensibilisering en dialoog. We zullen ons verder verdiepen in onze visie op Armoede en diversiteit om onze vormingen nog sterker te maken. Tot slot zal de uitdaging erin blijven bestaan om voldoende mensen te vinden die de groep kunnen versterken.

1.2.1.11.2 Bezoekersgroep

In de huidige werking bereiken we als organisatie uiteraard veel mensen in armoede. Velen van deze worden naast klant of bezoeker ook vrijwilliger binnen de organisatie. Zij participeren dus in uitvoerende activiteiten en krijgen soms ook al een stem in het vormgeven van deze deelprojecten. Echter, op vlak van stuurgroepen en besluitvorming op beleidsniveau lukt dit moeilijker. Als vereniging waar mensen in Armoede het woord nemen, willen we hieraan werken. De bezoekersgroep wil een opstap zijn hierin.

Eind 2016 werd gestart met een bezoekersgroep. Dit is een groep bestaande uit klanten en mensen in Armoede die deelnemen aan de projecten van Filet Divers, die interesse hebben om mee na te denken over de werking van de organisatie.

Elke bijeenkomst wordt de groep geïnformeerd over de nieuwtjes binnen de organisatie. Ze krijgen uitleg over de deelprojecten en waarom ze werken zoals ze werken. Ze brengen zelf spontaan ervaringen aan en geven feedback over (projecten van) Filet Divers. En tot slot krijgen ze regelmatig vragen voorgeschoteld van collega's over hun projecten binnen Filet Divers.

De ervaringen en feedback van de bezoekersgroep wordt steeds met de collega's gedeeld.

De output van deze bijeenkomst is voornamelijk beperkt, de groep heeft inspraak er wordt naar hen geluisterd, dit vooral op een consulterende manier.

12 mensen namen deel aan de bezoekersgroep.

In 2018 kwam deze groep 5 keer samen (6/2, 12/6, 11/9, 24/4, 20/11)

De ambitie voor 2018 was om meer zichtbaar te zijn in het onthaal: we organiseerden een zeer laagdrempelige bevraging in het onthaal over de tevredenheid van de winkel. Deze had meerdere doelen, waarvan 1 was om mensen echt mee te geven dat hun mening en inbreng waardevol zijn. Om hen te informeren over het bestaan en het doel van de bezoekersgroep en indien ze interesse toonden, ook toe te leiden. Verder werd de bezoekersgroep aangekondigd op een muur in het onthaal met tekst en een foto en werd een ideeënbus opgehangen. Tot slot maakten we een logo dat bij elke realisatie van de bezoekersgroep 'geplakt' wordt.

Elke bezoekersgroep wordt actief ingezet op het aanbieden van (nieuwe) informatie uit de werking, worden vragen vanuit projecten aan de deelnemers voorgelegd en is er ruimte voor eigen ervaringen en inbreng voor de organisatie vanuit de deelnemers. De inbreng van de bezoekersgroep wordt door sommige projecten al als een meerwaarde ervaren. Kijkend naar de 'participatieladder' situeren de participatie zich op de trap 'raadplegen' en soms ook 'adviseren'. Echte cocreatie lukt nog moeilijk. Wel ervaren we dat deelnemers van de bezoekersgroep vertrouwder geraken om mee na te denken over projecten waar ze zelf geen vrijwilliger of deelnemer zijn.

De uitdaging van dit project blijft om enerzijds de ervaring van inspraak in de organisatie breedte te doen vinden en anderzijds om wat participatie betreft de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen. Het doel is immers ook om in de loop van de volgende jaren met enkele mensen de sprong te wagen van inspraak, evaluatie en ideeën (raadplegen en adviseren) naar echte beleidsparticipatie (co-creatie). Om dit geheel goed te doen draaien is er een langetermijnvisie nodig waarin we stap voor stap zullen moeten werken, zowel met bezoekers van Filet Divers als met vrijwilligers en werknemers.

1.2.1.11.3 MEZOPA

MeZoPA staat voor 'Mensen zonder Papieren Antwerpen' en is een groepswerking van, voor en met mensen in precair verblijf. Zij gaan de dialoog aan met de samenleving over hun aanwezigheid, hun positie in deze maatschappij en de grondrechten die men heeft.

De deelnemers van de MezopA groep zijn waardige deelnemers binnen de werking; Hun inbreng is waardevol en zal gebruikt worden om representatiewerk te doen voor een grotere groep mensen zonder papieren in het Antwerpse.

MezopA

- wilt een groep van lotgenoten en medestanders vormen
- wilt ervaringen delen
- biedt juiste informatie aan de deelnemers
- gaat in dialoog
- bouwt aan diverse netwerken voor mensen in precair verblijf
- houdt mensen in precair verblijf actief

In 2018 werkte de MezopA groep nog verder aan het thema dringende medische hulp voor mensen zonder wettig verblijf. Omdat gebrek aan juiste informatie (mensen zonder wettig verblijf weten vaak niet waar ze vragen kunnen stellen, dat ze vragen mogen stellen of hoe ze vragen best stellen. Zeer weinig diensten hebben correcte informatie, en indien ze wel informatie hebben wordt deze niet altijd aangeboden. Ten slotte is de informatie vaak zo complex dat mensen 'verloren lopen' en uiteindelijk zelf besluiten dat het alsnog 'niet voor hen is') en gebrek aan vertrouwen in diensten een zeer groot pijnpunt zijn voor mensen werkten we met de groep aan een brochure om mensen zonder wettig verblijf een hart onder de riem te steken bij het opstarten van een procedure dringende medische hulp. Daarnaast tracht de brochure enerzijds een hulpmiddel te zijn voor doorverwijzers (apothekers, sociaal werkers, artsen,...) om mensen zonder wettig verblijf toch een antwoord te kunnen geven in hun zoektocht naar medische zorg. En anderzijds willen we dezelfde hulpverleners, wanneer ze de brochure zelf doornemen, attent maken op enkele drempels die mensen zonder wettig verblijf ervaren in hun zoektocht naar medische zorg.

De MezopA groep kreeg in 2018 een vraag vanuit Adviescentrum Migratie (CAW Antwerpen). Dezen ontvangen middelen vanuit Fedasil om trajecten te ontwikkelen m.b.t. "toekomstoriëntering" van mensen in een precaire verblijfssituatie. Hun opzet was om met groepen mensen in precair verblijf op midweek te gaan en daar via participatief theater aan toekomstoriëntering te doen. Bedoeling is om de verschillende trajecten te laten resulteren in een soort manual om met gelijkaardige groepen eenzelfde traject af te leggen. Om de methodiek van het participatief theater te gebruiken werd samengewerkt met UM4P.

De MezopA groep wilde hieraan meedoen en zo trokken we begin november 2018 met 11 mensen uit de groep, 3 vrijwilligers-koks, en drie begeleiders (Filet Divers, Youmove4peace, ACM) naar de Ardennen, Ucimont. Elke voor en namiddag deden we theaterworkshops en werd zo gewerkt rond het gevoel van thuis zijn, moeilijke situaties nu, de toekomst. Hiernaast werd ook aan empowerment van de groep gewerkt: identiteit, motivatie/dromen/talenten, huidige moeilijke situaties. Deze week was intens en leerrijk voor alle deelnemers en begeleiders. Mogelijk bouwen we verder aan deze samenwerking en dit traject in 2019.

Bijeenkomsten op 21/2, 28/2, 19/4, 25/4, 18/6, 24/9 (info ardennen), 5/11 tot en met 9/11 (midweek in de Ardennen), 30/11, 11/12, 13/12

We werken mee aan/organiseerden ook:

- Focustafel UA, thema gezondheidszorg voor mensen zonder wettig verblijf op 6/3
- Vorming 'werken zonder papieren', gegeven door fairwork Belgium. Deze vorming van een halve dag ging door op Filet Divers en stond ook open voor mensen zonder wettig verblijf die niet in de MezopA groep zitten.
- Dialoogmoment met rechtenstudent ihkv haar thesis over dringende medische hulp voor mensen zonder wettig verblijf.

- 13/12: dialoogmoment sociaal centrum plein. Samen met 4 mensen uit de mezopA groep hadden we overleg met de diensthoofden van sociaal centrum plein om onze brochure af te geven en onze ervaringen te bespreken.
- 26/2: Deelname aan stop Armoede nu, actie 'goede dienstverlening, ook voor u?'. Mensen in Armoede deden een speeddate met Antwerpse politici rond het thema dienstverlening. Ook iemand uit de MezopA groep nam deel.
- Met de MezopA groep bouwen we aan netwerken, ook onder lotgenoten.

Woordvoerdersteam: Vanuit Brussel werken enkele mensen zonder wettig verblijf samen om een woordvoerdersteam op te rechten die in naam van de grote groep in gesprek gaan om de situatie van mensen zonder wettig verblijf in ons land te verbeteren. Ze zoeken contact met werkingen in andere steden om hun werking kenbaar te maken en ondersteuning te zoeken. Filet Divers heeft hen tweemaal de ruimte gegeven om op een veilige plaats in gesprek te gaan met mensen zonder wettig verblijf in Antwerpen.

Eind 2016 werd een MezopA stuurgroep opgericht.

De MezopA werking wordt versterkt door een stuurgroep die initieel mee nadacht over een afbakening van de opdracht van de werking. Intussen wordt de stuurgroep bijeen geroepen zodra er een punt is waar het zinvol is om vanuit verschillende invalshoeken mee te reflecteren over de volgende acties of stappen in de werking. Bond zonder Naam, Filet Divers, Atlas, dokters Van de wereld zijn vertegenwoordigd op de stuurgroep. De stuurgroep kwam slechts één maal samen dit werkjaar, maar zal zijn rol hopelijk blijven opnemen ook in 2019.

1.2.1.11.4 De Verhalenvanger.

In het project verhalenvanger worden mensen in armoede uitgenodigd om op een creatieve manier het woord te nemen, of nodigen we creatieve zielen uit om in Filet Divers verhalen te 'vangen'. Met onze verhalen willen we sensibiliseren, verbinden en de dialoog met de samenleving aangaan.

Dit werkjaar was de verhalenvanger, na een intensief filmproject het jaar voorheen (met als resultaat het filmpje 'thuis in Antwerpen') minder actief.

De verhalenvanger is vooral succesvol als we (meestal geen doelgroep-)vrijwilligers hebben met een creatieve interesse en kunde. Die samen met mensen in Armoede een team willen vormen en hun kunde doorgeven zodat ze samen verhalen uit de werking kunnen maken.

In de zomer van 2018 lanceerden we een vrijwilligersvacature 'verhalenvanger'. Hierop reageerden wel enkele enthousiaste mensen, maar elk van hen zat ook met privé projecten waardoor het niet evident was het nieuwe team te doen draaien. Ze zijn echter wel enthousiast, waardoor we hopen een iets productiever jaar te hebben in 2019.

- 15/6 rondleiding en kennismaking met professoren journalistiek in het kader van een journalistiekproject voor 2019.
- 10/9, 17/9, 8/9: bijeenkomsten nieuwe team verhalenvangers

1.2.1.12 Uitstappen

Deelnemen aan cultuur of het hebben van een vrijetijdsbesteding is voor veel klanten van de sociale kruidenier een grote moeilijkheid. Verschillende redenen (financieel, statusverlegenheid, niet weten waar tickets te kopen, niet weten hoe er te raken, het aanbod dat niet matcht met de gemeenschap waartoe mensen behoren,...) zorgen ervoor dat

mensen in gekleurde armoede uitgesloten worden in dit belangrijke deel van het leven. De voordelen van deelnemen aan het rijke culturele leven van Antwerpen, zijn ontelbaar. Eerst en vooral is het gewoon leuk voor de deelnemers. Een ander niet te missen (maar soms snel vergeten) element is dat het zorgt binding met de stad en zijn bewoners. Daarnaast zorgt het voor een sterke stressreductie, zowel voor volwassenen als voor kinderen. Daarom zijn we sterk van mening dat cultuur en vrijetijd geen luxeproduct is voor zij die tijd en geld hebben. Ook zij die kwetsbaar zijn, hebben als basisrecht dat ze moeten kunnen deelnemen aan cultuur/Cultuur.

Filet Divers organiseert minstens 1 keer per maand een activiteit. We proberen om zoveel mogelijk activiteiten kind- en gezinsvriendelijk te maken. Ook proberen we voldoende variatie te voorzien, zodat iedereen doorheen het jaar eens kan deelnemen aan een activiteit die zij graag willen doen. In 2018 waren wisselend 6 vrijwilligers (2 doelgroep) paraat om de uitstappen te begeleiden. Door het plotse wegvallen van een groot deel van het vrijwilligersteam, hebben we in het najaar drie nieuwe mensen aangetrokken. Zij kregen een armoedevorming van de themagroep om zichzelf als vrijwilliger te versterken.

De uitstappen van dit jaar waren:

Activiteit	Datum	Aantal deelnemers
Schaatsen Ruggeveld	14/01/2018	20
Theater Arabella	25/02/2018	19
Jungle Jump	3/03/2018	6
Kegelen	7/04/2018	5
Jespo on Tour	14/04/2018	20
Kinderkastelen	27/05/2018	5
Zwembad Brasschaat	23/06/2018	11
Circus ZvA	13/07/2018	14
Comic Station	18/08/2018	14
Drie sterke vrouwen	30/09/2018	11
Goochelshow	14/10/2018	8
Hans en Grietje musical	2/11/2018	13
Creatief Atelier Middelheim	16/12/2018	Afgelast

Samen met het Sta-An, deden we mee aan de burgerbegroting. Hierdoor konden we een mobiel loket organiseren in Filet Divers. Een mobiel loket is zoveel als een vrijetijdsloket op verplaatsing (een plaats waar mensen aan goedkope tarieven verschillende activiteiten aangeboden krijgen). Er werden vijf nieuwe vrijwilligers gerekruteerd die de klanten van de sociale kruidenier gingen interviewen over welke activiteiten zij graag willen doen (bottom-up). De resultaten werden gebundeld en van hieruit werden 8 activiteiten georganiseerd. We vergaderden op 30/04, 25/05 en 13/06. Dezelfde vrijwilligers verkochten op 23/05 tickets aan 195 personen. Vervolgens begeleiden ze alle uitstappen.

De activiteiten van het mobiel loket waren:

Activiteit	Datum	Aantal deelnemers
Rondleiding middelheim	19/08/2018	6
Uitstap naar zee (Oostende)	22/06/2018	17

Uitstap naar zee (Oostende)	8/07/2018	29
Uitstap naar zee (Oostende)	26/08/2018	14
Zoo van Antwerpen	1/07/2018	118
Poppentheater	9/07/2018	10
Minigolven	5/08/2018	13
From Molenbeek with Love	23/09/2018	7

Ook verkochten we tijdens het mobiel loket tickets aan verminderingstarieven voor Kinopolis Antwerpen en UGC. In totaal werden er 174 tickets aangekocht en verdeeld.

1.2.1.13 Filet Divers Kompas

1.2.1.13.1 *Wat*

Filet Divers Kompas is een samenwerking tussen VDAB, Centrum Basiseducatie (CBE) en Filet Divers.

Het gesubsidieerd pilootproject Filet Divers Werkt liep van 2014 tot 2017 en kende een einde in oktober 2017. We hebben in de loop van de voorbije jaren kunnen aantonen dat er grote nood is aan zulk een initiatief, en dat het project een meerwaarde is voor elke deelnemer maar ook voor VDAB. VDAB heeft nieuwe middelen gezocht om een verderzetting mogelijk te maken. Filet Divers heeft opnieuw ingetekend voor het vervolgtraject en zal starten in januari 2018. Het nieuwe project Filet Divers Kompas is dus het "logisch" vervolg dit project en blijft een nauwe samenwerking tussen de VDAB en het Centrum voor Basiseducatie.

In het vernieuwde project Filet Divers Kompas hebben we andere en extra accenten gelegd. Zo hebben we de "doe" activiteiten uitgebouwd tot complexe werkactiviteiten en gaan we er prat op dat al onze cursisten een (interne of externe) stage kunnen lopen. Ook gaan we volop verder bouwen aan een gevarieerd aanbod van werkbezoeken.

1.2.1.13.2 *Wie zijn onze cursisten*

VDAB stelde vast dat ze een bepaalde groep mensen zeer moeilijk kon toeleiden naar werk. Filet Divers merkte dat een deel van de mensen die bij haar over de vloer kwam moeilijk werk vond, vaak ervaren zij zoveel sociale randproblemen dat het moeilijk is werk te zoeken, vinden en/of houden. Zowel VDAB als Filet Divers ontdekten dat oog voor deze problematieken noodzakelijk is in de zoektocht naar werk.

Bovenop deze armoedeproblematiek werken we bij Filet Divers Kompas met mensen van niet Belgische origine die problemen ervaren met het verwerven van de Nederlandse taal. Mensen die erg traag de Nederlandse taal verwerven (traaglerenden) of mensen die na een aantal jaren niet slagen om een basisniveau Nederlands te verwerven (uitgeleerden) vormen de doelgroep van dit project. Een heel aantal van deze mensen kan niet lezen en/of schrijven in hun moedertaal (analfabeet).

1.2.1.13.3 *Hoe pakken we dit aan*

In Filet Divers komen 4 keer per week een tiental werkzoekenden samen die onder begeleiding van CBE hun Nederlands oefenen op een niet schoolse manier. Door samen dingen te doen vb te koken, op (bedrijfs-)bezoek te gaan, te converseren,... verbeteren ze hun Nederlands. In de lessen komen ook arbeidscompetenties aan bod. Hoe kan ik mezelf presenteren op een sollicitatiegesprek? Wat verwacht een Belgische werkgever van zijn werknemers? Welke arbeidsattitudes dien ik te hanteren?

De werkzoekenden in het traject hebben steeds een trajectbegeleider bij VDAB die met hem/haar stappen naar werk probeert te zetten. In Filet Divers hebben ze regelmatig contact met een POP coach die samen met hen eventuele

randproblemen probeert te detecteren en te zoeken naar een oplossing zodat het hoofd vrijkomt om stappen naar werkt te kunnen zetten.

Een trajectbegeleider van VDAB, de lesgevers van CBE en de POP coach van Filet Divers hebben maandelijks een “deelnemers”overleg waarop we de verschillende werkzoekenden in het traject bespreken. We bekijken welke stappen naar werk eventueel mogelijk zijn en koppelen onze bedenkingen ook steeds terug naar de werkzoekende in kwestie. Door deze samenwerking kan ieder vanuit zijn eigen expertise een inbreng doen die de werkzoekende ten goede komt. We werken niet langer naast elkaar maar met elkaar.

Op het einde van het traject (na 3 tot 6 maanden) wordt er een stage op maat gezocht voor elke deelnemer.

Deze stage van 1 tot 3 weken is vaak een extra werkervaring op de werkvloer, die kan vermeld worden in de CV, maar vooral een juist en realistisch beeld geeft van hun jobkeuze. Tijdens de stage die vooral FT wordt aangeboden werken de deelnemers volgens het werkritme van de andere personeelsleden. Het vergt een grote inzet en flexibiliteit. Ondanks een positieve en goede evaluatie van de stage biedt deze stage helaas geen rechtstreekse stap naar duurzame tewerkstelling. Het blijft beperkt tot extra ervaring, inzicht en kennis.

Als een werkzoekende uitstroomt zorgen we voor een warme overdracht naar VDAB, OCMW, andere. In het traject zit ook een luik “NAZORG”. Dit geeft de kans aan uitgestroomde deelnemers, maar ook aan werkgevers om extra ondersteuning te krijgen na uitsroom/doorstroom

We blijven geloven dat als we de competenties, talenten en kwaliteiten zoeken van onze cursisten we hen kunnen versterken. We werken op basis van kwalitatief maatwerk met oog naar de noden van iedere deelnemer via verschillende individuele trajectgesprekken en een beginnende zelfevaluatie. Zo kregen we een duidelijker kijk op welk werk /opleiding deelnemers na uitstroom willen – kunnen doen

Door het jobdoelwit helderder te stellen, de sollicitatie module uit te breiden met extra GSM& computerondersteuning en het stageaanbod te verbreden vergroten we de kans van onze deelnemers naar een betere doorstroom naar (vrijwilligers) werk of opleiding.

1.2.1.13.4 *Werkjaar 2018*

In januari 2018 zijn we van start gegaan om alle toeleiders (OCMW, VDAB, CBE CAW....) op de hoogte te brengen van ons vernieuwd project. Via mails, persoonlijke contacten, en interne power point voorstellingen hebben de PR uitgewerkt .

Na de krokusvakantie(februari 2018) zijn de eerste 12 personen gestart. In het totaal hebben het eerste werkjaar 26 personen het traject gevolgd.

Wanneer we doorstroom resultaten bekijken in 2018 moeten we vaststellen dat ook nu een doorstroom naar het NEC slechts sporadisch voorkomt, we zien vooral een doorstroom naar het SEC, opleiding en of vrijwilligerswerk.

De doorstroom naar het SEC vraagt niet alleen veel tijd in procedure stappen, maar er moet ook voldoende indiceringsmateriaal worden gevonden om dit dossier rond te krijgen. Wat resulteert dat onze mensen die doorstromen naar het SEC vaak na een positieve stage lang moeten wachten.

Wegens de aanhoudende besparingen zijn de plaatsen in de maatwerkbedrijven eerder beperkt.

In het SEC is werk er voor veel meer mensen maar ze kunnen wegens het te kort aan subsidies geen extra mensen aantrekken, bovendien kampt de sector met een zeer beperkt verloop zodat er zelden plaatsen vrijkomen die dan kunnen worden ingevuld door nieuwe medewerkers.

Bovendien blijven we hopen we dat er in de komende jaren de beloftes van politici waarheid wordt en dat er tijd, ruimte en geld vrij gemaakt wordt om meer arbeidsplaatsen te creëren in de sociale economie (SEC). In januari 2019 zou het nieuwe maatwerk*decreet van start gaan, die beloofd meer doorstroom (van SEC naar NEC) en dus ook nieuwe instroom van werknemers binnen het SEC. Helaas heb ik kunnen vaststellen dat er eind december 2018 weinig of geen juiste informatie is omtrent deze belangrijke nieuwe stap naar tewerkstelling voor onze doelgroep.

Als we de kranten, politici, VDAB en werkgevers*organisaties mogen geloven zijn er massa's openstaande vacatures . Met dit gegeven blijven we hopen dat de werkgevers hun vacatures bijstellen en afstappen van te hoge (niet realistische en onnodige) jobgerelateerde en persoonsgebonden competenties betreffende jobs voor laaggeschoolde arbeiders. Zodat deze meer vacatures meer realistische worden en weer meer toegankelijk en haalbaar voor onze doelgroep.

We maakten net zoals voorgaande jaren met onze deelnemers een LOG-Boek. Dit kleefboek met foto's, prenten en "eigen"tekeningen maakt het voor de lesgevers mogelijk om het "leerproces naar werk duidelijk en zichtbaar te maken voor onze cursisten. Om belangrijke zaken te kunnen onthouden voor onze deelnemers is herhaling nodig, dit LOG-boek leent zich uitstekend om regelmatig terug te blikken, maar is ook handig om nieuwe kandidaten een beeld te geven wat hen te wachten staat. Het LOG-boek werd ook gebruikt om nieuwe toeliders VDAB-CBE-OCMW – CAW en andere te informeren en te overtuigen betreffende de waarde van het project Filet Divers Kompas

Bovendien heeft elke deelnemer in het werkjaar 2018 weerom een persoonlijk kaftje. Per afgewerkte module wordt dit ingevuld samen met de cursist. Deze beginnende (zelf)evaluatie met de begeleider maakt het voor hen duidelijk zichtbaar wat zijn/haar sterke punten zijn en welke werkpunten waaraan nog verder moet worden aan gewerkt

1.2.1.13.5 Overleg en samenwerking binnen Filet Divers Kompas in cijfers:

Operationeel team	4x	Operationeel overleg tussen VDAB, FD en CBE om het project en de samenwerking op te starten en tijdens het jaar bij te sturen. Structurele problemen van deelnemers in het project bespreken.
Stuurgroep = deelnemersoverleg	10	Maandelijks overleg tussen VDAB, FD en CBE om onze deelnemers te bespreken en het project en de samenwerking bij te sturen. + extra overleg wegens opstart project
Individuele gesprekken	74x	Individuele gesprekken, opvolggesprekken, trajectgesprekken coaching gesprekken tussen coach FD en deelnemers en soms met lesgevers CBE
Overleg met VDAB	8x	Overleg met VDAB over de samenwerking, signalisatie, andere
Overleg met CBE	14x	Overleg met CBE over samenwerking en planning + extra overleg opstart nieuwe groepen
Opleiding Infosessie door VDAB , Opleiding vorming OCMW Samenlevingsopbouw	5x	Infosessie door VDAB over, tewerkstellingsmaatregelen, doorstroom, indicering, AMC, controle van de werkzoekende, het gebruik van het Nederlands op de werkvloer, nieuwe regelgeving ivm art 60 TWE , het ABC van de arbeidsmarkt

Bezoek Werkmaat	1x	Aanbod, overleg, bezoek verschillende vestigingen Werkmaat+ extra toelichting LDE en SW
Stad Antwerpen- Buurtsport	3x	Aanbod, overleg , planning mobiliteit verbreding cursisten inrichting Fietscursus augustus 2018 FDK en FD
werfbezoeken	4	Bezoek van organisatie, bedrijven, opleidingscentra ivm verbreding jobdoelwit (o.a Colruyt*group, Kringwinkel, veiling Mechelen..
Promodag ONA 18/4/2018	1	Grote doe activiteit ism CBE
LOGO-Nieuwjaars*receptie	1x	Bezoek, voostelling + grote” doe” activiteit
Overleg 2°hands	8x	Planning interne stage, voorwaarden, werking
Bezoek huisartsen*wachtpost	1x	Aanbod, voorwaarden, werking
Knabbel en Babbel 25/6/2018	1	Ontmoeting met toeleiders (VDAB-OCMW) + voorstelling van ons nieuw project door onze cursisten
Overleg ABVV	3x	Voostelling + planning vormingsaanbod
Overleg met verschillende diensten zomerplanning	3x	Over mogelijke doe activiteiten voor cursisten
Overleg met werkgevers ivm stage	28x	Over mogelijke samenwerking, voostelling van ons project, stagebezoek, overleg met WG, stage-bezoek, stage evaluatie
Bezoek theater “Ik ben een LEEUW	1x	Grote doe activiteit waar onze deelnemers actie de ganse omkadering op zich nemen
Cursus Kiezen bezoek van groep van VDAB aan FD en FDKompas	1x	Cursus rond lezen kiezen ism VDAB
Trefdag VOCVO Brussel	1x	In samenwerking met Filet Divers groepswork Voorstelling Filet Divers Kompas bij VOCVO
Overleg nieuwe POP	5x	Overleg, planning, uitwerking nieuwe POP met CBE, talentencoach FD en Atlas
Trajectwerking	25x	Verschillende contacten ivm vrijwilligerswerk, opleidingen, juridische diensten, stadsdiensten, sociale diensten mutualiteiten, vakbonden....
in en uitstroom gesprekken	31x	Samen met cursist en zijn TB van VDAB of OCMW om een warme overdracht te garanderen (26 instapgesprekken + 15 doorstroomgesprekken)
Overleg met verschillende diensten nieuwe projectoproep	8x	Contact met verschillende interne en externe diensten ivm verzetting + mogelijke deelname aan nieuwe projectoproep VDAB

Nazorg*gesprekken	25x	Zelfs al zijn onze deelnemers uitgestroomd bij Filet Divers Werkt of Filet Divers Kompas zij kunnen nog steeds terecht bij FDKompas ivm wonen, huisvesting, advocatuur en werk
Extra rondleidingen en bezoek	3x	Extra rondleiding binnen Filet Divers met accent oa studio Globo, klassen sociaal technisch onderwijs, Welzijnsschakels, andere

1.2.1.14 Filet Divers Talent !

1.2.1.14.1 *Projectbeschrijving*

Filet Divers Talent is een project waarin de doelgroepmedewerkers opgevolgd worden in hun vrijwilligerswerktraject. Doelgroepmedewerkers zijn mensen in kansarmoede en kwetsbare positie die actief meewerken aan de deelwerkingen binnen Filet Divers.

Met dit project proberen wij de afstand die de doelgroepmedewerkers hebben tot de arbeidsmarkt in kaart te brengen en de nodige ondersteuning te geven in hun zoektocht en doorstroom naar een andere vorm van activering (trajectbegeleiding/ opleiding/ werk/ ander vrijwilligerswerk).

De doelgroepmedewerkers worden gestimuleerd om bewust te zijn van hun competenties, talenten en hun mogelijkheden in de maatschappij. Tijdens het traject ontdekken, benoemen en versterken de deelnemers hun talenten en competenties. Op basis hiervan wordt er ondersteuning geboden en worden acties ondernomen richting mogelijke interne of externe doorstroom.

Er zijn **twee trajectmodellen** voor twee groepen doelgroepmedewerkers:

- **Algemeen traject**

Het programma bestaat uit een kennismakingsgesprek, opvolgings- en/of talentgesprek en een eindgesprek. De vrijwilligers kunnen ook deelnemen aan vormings sessies die aansluiten bij hun interesses.

- **Het traject 'Talenteren'**

In dit traject krijgen de deelnemers die een grote kans hebben op doorstroom een intensievere individuele begeleiding. Ze nemen ook deel aan vormings sessies rond opleidingen, diensten, werk zoeken en tewerkstelling,... Ze bepalen mee de inhoud voor een aanbod op maat. Er worden ook computersessies gegeven met de focus op werk zoeken.

De gegevens van gevolgde trainingen & ondernomen acties staan in een Exceldocument, waarin alle doelgroepmedewerkers staan. Voor de deelnemers van Talenteren hebben is er nog een individueel cliëntdossier.

1.2.1.14.2 *Kerntaken*

Er zijn 4 kerntaken in dit project:

1.2.1.14.2.1 Coaching

- Opvolging van de doelgroepmedewerkers tijdens het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk.

- Een goede begeleiding en ondersteuning aanbieden aan niet- activeerbare doelgroepmedewerkers in het ontwikkelen van hun competenties binnen de organisatie.
- Het in kaart brengen van competenties en talenten.
- De doelgroepmedewerkers bewust laten worden van hun talenten, deze verder helpen ontwikkelen en hun competenties helpen versterken door verschillende vormen te organiseren en opvolgingsgesprekken uit te voeren.
- Het uitvoeren van het intensiever traject 'Talenteren' en in het kader hiervan organiseren van vormen met betrekking tot mogelijke doorstroom.
- Geschikte doelgroepmedewerkers aanspreken om deel te nemen aan het project Talenteren of in te stappen in een begeleidingstraject (algemeen traject).
- Doelgroepmedewerkers doorverwijzen naar andere organisaties die beter afgestemd zijn op hun specifiek profiel (bv. jongerenwerkingen, aanbod voor hoog opgeleide nieuwkomers, trajectcoach van KOPA,...).
- Als brugfiguur fungeren tussen de vrijwilligers, de verantwoordelijke van de deelwerking waarin ze werken, de betrokken externe diensten,...

1.2.1.14.2.2 versterking

- Werken aan de versterken van zelfbeeld en vergroten van zelfvertrouwen en eigenwaarde.
- Mensen het gevoel en de bevestiging geven dat ze, ondanks hun moeilijke situatie, een positieve bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.
- De competenties en talenten die bij de doelgroepmedewerkers tijdens hun traject naar voor zijn gekomen op een structurele manier (h)erkennen door een competentiedocument uit te reiken aan het einde van hun vrijwilligerswerk.
- Wekelijks 'Talent van de Week'-affiche opmaken en uithangen in het onthaal.
- De doelgroepmedewerkers motiveren om meer te participeren/ deel te nemen aan verschillende activiteiten georganiseerd door Filet Divers.
- Ondersteuning bij problemen met betrekking tot randvoorwaarden indien de doelgroepmedewerker geen klant is van de sociale dienst BZN en geen maatschappelijk assistent heeft die deze ondersteuning kan bieden.

1.2.1.14.2.3 doorstroom

- Een goede begeleiding en coaching aanbieden aan activeerbare doelgroepmedewerkers in hun zoektocht naar een job, een opleiding, ander vrijwilligerswerk of een gespecialiseerde trajectbegeleiding.
- Samen met de doelgroepmedewerkers een gepast traject uitstippelen binnen en/of buiten de organisatie.
- De randvoorwaarden voor doorstroom in kaart brengen en samen met de doelgroepmedewerkers zoeken naar oplossingen voor knelpunten op dit vlak.
- Beschikbaar zijn voor iedereen die ondersteuning wenst of nodig heeft m.b.t. zoektocht naar werk (bv. Voor opmaak CV, zoeken naar vacatures, een sollicitatiebrief schrijven, Mijn Loopbaan aanpassen,...).
- Warme overdracht naar externe diensten zoals VDAB, OCMW, andere vrijwilligersorganisaties,...
- Affiche met positief nieuws over doorstroom van doelgroepmedewerkers opmaken en uithangen in het onthaal.

1.2.1.14.2.4 vrijwilligersbeheer

- Databeheer van alle kandidaat-vrijwilligers, actieve en niet meer actieve vrijwilligers
- Het updaten van de vrijwilligerslijst i.s.m. de verschillende projectverantwoordelijken
- Het 2x per jaar organiseren van een subteam 'Doorstroom' om er samen met de collega's voor te zorgen dat zoveel mogelijk doelgroepmedewerkers de kans krijgen door te stromen.

- Intakegesprekken voeren met kandidaat-vrijwilligers (i.s.m. de projectverantwoordelijken die toelichting kunnen geven over het concrete werk en de beschikbare werkmomenten)
- Het matchen van kandidaat-vrijwilligers op basis van hun interesses, vaardigheden en de beschikbare posten
- Het uitvoeren van een kennismakingsgesprek en afrondingsgesprek
- Het opmaken van vrijwilligersattesten
- Het opstellen en up-to-date houden van een onthaalbrochure in eenvoudig Nederlands voor nieuwe vrijwilligers
- De administratieve opvolging van dossiers van vrijwilligers die een vrijstelling moeten aanvragen bij de RVA of het ziekenfonds en degenen die aan de slag zijn via sociale activering bij het OCMW.

1.2.1.14.3 Actoren in het project & taakomschrijving van de vrijwilligerscoach

De monitoring van dit project wordt uitgevoerd door de coördinator van Filet Divers en de projectcoördinator van de Dienst Vrijwilligerswerk Antwerpen (DVA).

Het project Filet Divers Talent is een deelproject van het basiswerk stad Antwerpen. Er zijn nog twee andere organisaties die deelnemen aan dit project: EVA centrum Ekeren en IVCA Antwerpen. De 3 projectmedewerkers van dit project en de projectcoördinator van DVA staan in contact met elkaar om verschillende thema's rond vrijwilligerswerk en coaching te bespreken.

De concrete uitvoering van het project binnen de organisatie gebeurt door de projectmedewerker, die als **vrijwilligerscoach** fungeert en de bovengenoemde kerntaken op zich neemt.

1.2.1.14.4 Resultaten

Er werkten in het jaar 2018 158 vrijwilligers mee aan de verschillende projecten van Filet Divers (uitgezonderd project Samen Inburgeren). Van dit totaal waren er 98 doelgroepmedewerkers. Deze mensen werden gecoacht door de vrijwilligerscoach. 15 van hen kregen een meer intensieve begeleiding op het vlak van ondersteuning naar mogelijke doorstroomacties.

Aantal gesprekken in 2018:

- Intakegesprekken: 39
- Coachinggesprekken: 96
- Talentgesprekken: 16

Aantal groepsessies in 2018:

- Een reeks van 4 lessen rond werk, werk zoeken & digitaal solliciteren, arbeidsmarkt,...
- (6, 13, 20, 27 maart): 15 deelnemers
- Een sessie rond RSZ en diensten (19 oktober): 12 deelnemers
- Een infosessie van ABVV voor werkzoekenden (5 november): 8 deelnemers

Doorstroomacties in 2018:

- In 2018 zijn er 26 mensen extern doorgestroomd naar opleidingen/vrijwilligerswerk/werk/sociale tewerkstelling:
- Sociale tewerkstelling: 6
- Werk: 3
- Extern vrijwilligerswerk: 9

- Opleiding: 8

1.2.1.14.5 *Methodieken*

1.2.1.14.5.1 Presentiebenadering

Met een basishouding van acceptatie heeft de vrijwilligerscoach in de eerste plaats oog en gevoel voor wat hier & nu nodig is. In plaats van de nadruk op methodieken en procedures te leggen, gaat de presente coach uit van menslievende zorg, van er simpelweg te zijn voor de ander, zodat een vertrouwensrelatie wordt opgebouwd, de ander zich gezien en gehoord voelt en zich volwaardig mens voelt. Zo kan er beweging in de opbouwende richting ontstaan.

Door deze benadering zien de vrijwilligers hun eigen kracht weer en krijgen ze vertrouwen in de mogelijkheid om hun leven weer op een voor hen zinvolle manier in te vullen. Dat maakt ruimte voor wensen en verandering.

1.2.1.14.5.2 Bemiddeling

Een belangrijke taak van de coach is het bemiddelen tussen diensten en de doelgroepvrijwilligers, gericht op: opheldering, misverstanden vermijden of oplossen, conflicten oplossen, hertalen naar begrijpbare taal, aanvullen van ontbrekende of onduidelijke informatie, kader geven rond beslissingen/te zetten stappen/... Vaak betreft het OCMW en VDAB, maar ook diensten gerelateerd aan het aanpakken van randvoorwaarden om doorstroom mogelijk te maken (bvb. halen van rijbewijs, financiële problemen oplossen, kinderopvang, inschrijving NT2-lessen,...)

1.2.1.14.5.3 Netwerken en overleg

- De coach heeft in de loop van 2018 contact gehad met een verscheidenheid aan kanalen voor mogelijke externe doorstroom richting activering:
- Andere vrijwilligersorganisaties
- Servicepunt Vrijwilligers Atlas & Dienst voor Vrijwilligerswerk OCMW (nu gefusioneerd en DVA genaamd)
- Opleidingscentra: CBE, CVO, STW, Werkvormm, Levanto,...
- Werkgerelateerd: Werkvormm, VDAB, OCMW, specifieke projecten gericht op vluchtelingen (vb. Project AZO! voor kandidaat-ondernemers), Duo for a Job, Connect2Work, Mentor2Work, GTB/De Ploeg, Europees project Act in Time van AP Hogeschool,...

Met al deze diensten zijn er goede samenwerkingservaringen rond opvolging en mogelijke doorstroom van vrijwilligers.

1.2.1.14.5.4 Talentcoaching

Competenties en talenten van de doelgroepmedewerkers worden in kaart gebracht dmv intake- en coachinggesprekken en het gebruik van tools zoals: talentaffiche met vragen gericht op talenten, kaartjes met talenten en competenties voor tijdens de gesprekken,...

Tijdens de infosessies/ gesprekken/vrijwilligerswerk worden de mensen aangesproken op wat ze kunnen en worden ze zo bewuster gemaakt om iets te doen met hun talenten. Dit helpt om hun zelfvertrouwen te verhogen en hun zelfbeeld te versterken. Op die manier kan er ook voor een betere opvolging naar interne of externe doorstroom op maat worden gezorgd.

1.2.1.14.5.5 POP

Voor de 15 intensievere trajecten maakt de vrijwilligerscoach per medewerker een Persoonlijk Ontwikkelingsplan waarin de te zetten stappen en resultaten geregistreerd worden.

Verder kan de vrijwilliger op het einde van zijn vrijwilligerswerk het competentiedocument krijgen waarin een overzicht van de competenties vermeld staat die ze geoefend en/of ontwikkeld hebben tijdens hun vrijwilligerswerk. Dit kan hen later helpen om competenties tijdens sollicitatiegesprekken beter te benoemen en verwoorden.

1.2.1.14.5.6 Groepssessies

De coach organiseert en geeft sessies rond arbeidsmarkt en werk zoeken.

Deze werden in maart 2018 gegeven voor 15 deelnemers. De sessies werden als zinvol ervaren om een beter zicht te verwerven op beroepsopleidingsmogelijkheden en de arbeidsmarkt. Verder hebben sommigen voor het eerst een CV opgemaakt.

Het vinden van een geschikt moment om een groep samen te brengen is geen evidentie, zeker niet doorheen het schooljaar als de doelgroepmedewerkers bezig zijn met (taal)opleidingen, ander vrijwilligerswerk,... Door de sessies zo aan te bieden dat ze zowel als pakket als als losse sessies kunnen gevolgd worden, maakt dat er telkens voldoende mensen aanwezig waren en de inhoud zinvol was voor iedereen (zowel degene die al van het begin erbij waren als degene die slechts 1 of enkele sessies volgden).

Verder is er op 19 oktober 2018 een vormingssessie rond RSZ-systeem & diensten (RVA, vakbond, OCMW, VDAB,...) georganiseerd, waar 12 doelgroepmedewerkers aan deelgenomen hebben.

Op 5 november 2018 heeft ABVV een infosessie gegeven voor werkzoekenden mbt werk zoeken en de dienstverlening van de vakbond.

1.2.1.14.5.7 Peer conformity

We merken dat groepsconformiteit een positief effect heeft als het gaat om het leren van elkaar. Mensen vergelijken zichzelf met anderen, kijken gedrag van anderen af en stemmen hun gedrag en meningen op die anderen af.

Het is dus interessant om voorbeelden van andere doelgroepvrijwilligers aan te halen en hen eventueel naar elkaar door te verwijzen voor informatie over hoe ze bvb iets geregeld of aangepakt hebben.

Daarom werd er net als in 2017 ook dit jaar het positief belang van doorstroom benadrukt aan de hand van een affiche met positief nieuws rond doorstroom van doelgroepvrijwilligers (bvb werk gevonden, opleiding gestart, ander vrijwilligerswerk opgestart). Deze affiche wordt in het onthaal opgehangen, wat motiverend kan werken voor de anderen om ook concreter met de realisatie van hun eigen toekomstplannen bezig te zijn.

1.2.1.14.6 Evaluatie

1.2.1.14.6.1 Meerwaarde van dit project voor Filet Divers en de doelgroepmedewerkers

- **Extra tijd voor een betere ondersteuning**

Via een kennismakingsgesprek en opvolgingsgesprekken worden de doelgroepmedewerkers gestimuleerd om na te denken over hun toekomst en mogelijke groei buiten/binnen de organisatie.

- **Meer zicht krijgen op de afstand die een doelgroepmedewerker heeft tot de arbeidsmarkt**

Samen met de doelgroepmedewerkers wordt geregeld bekeken welke competenties kunnen versterkt worden, hoe hun kennis verbreed kan worden, hoe moeilijkheden rond randvoorwaarden kunnen weggewerkt worden, hoe aan hun werkpunten te werken.

- **Het in kaart brengen van competenties en talenten**

Competenties en talenten van de vrijwilligers worden in kaart gebracht dmv de gesprekken en het gebruik van bepaalde tools:

- affiche met vragen gericht op talenten
- kaartjes met talenten en competenties voor tijdens coachinggesprekken
- gebruik van competentiedocument om samen met de deelnemers hun competenties (die ze ontwikkeld hebben tijdens hun vrijwilligerswerk) en talenten te verwoorden.
- tool op komst: een POP-tool op maat van Filet Divers, ism VDAB, CBE en Team Taal van Inburgering & Integratie (zie verder)

Tijdens de infosessies/ gesprekken/ vrijwilligerswerk spreken wij de mensen aan op wat ze kunnen en maken we ze bewuster om iets te doen met hun talenten. Dit doen wij om hun zelfvertrouwen te verhogen en hun zelfbeeld te versterken.

Door een beter zicht te krijgen op wat doelgroepmedewerkers kunnen, zorgen we voor een betere opvolging naar mogelijke interne of externe doorstroom op maat.

- **Het verhogen van participatie van mensen in armoede binnen en buiten de organisatie**

Door de extra coaching die gegeven wordt, kunnen/willen doelgroepmedewerkers meer leren en deelnemen aan extra activiteiten. Dit leidt tot meer participatie en interesse in onze organisatie en tot meer inzet van de doelgroepmedewerkers. Hierdoor kan Filet Divers blijven bestaan. De grotere participatie bevordert ook de cohesie binnen de groep.

De vrijwilligers waarderen onze aanpak, zeker de mensen die in het Talenteren-traject zitten. We ervaren, zoals hierboven omschreven, een grotere verbondenheid met hun vrijwilligerswerk en de organisatie. Motivaties worden aangescherpt. Mensen zijn op een meer verantwoordelijke en bewuste wijze actief in hun vrijwilligerswerk en ook actiever gericht op mogelijke doorstroomacties.

- **Het waarderen en belonen van de inzet en betrokkenheid van de doelgroepmedewerkers**

Filet Divers vindt het belangrijk om de doelgroepmedewerkers te respecteren en te belonen voor hun inzet, niet alleen via mondelinge waardering, maar ook via attestering. Filet Divers reikt een vrijwilligersattest en/of competentiedocument uit aan de doelgroepmedewerkers die zich ingezet hebben voor de werking van Filet Divers.

1.2.1.14.6.2 Uitdagingen en belemmeringen

Het ontdekken van talenten is niet altijd evident. Niet bij iedereen gaat de ontdekkingstocht even snel. Bovendien speelt de moeilijke situatie die de vrijwilligers ervaren ook een rol, omdat ze zich meer focussen op het overleven en op wat ze niet kunnen doen/bereiken door structurele of moeilijk te overbruggen hindernissen (vb. gezondheidsproblemen, alleenstaande ouder, schuldbemiddeling,...). Toch blijven we in functie van versterking expliciet aandacht besteden aan de zoektocht naar en het benoemen van talenten.

De mensen willen heel graag hun talenten inzetten en verder laten ontwikkelen, maar botsen op bepaalde problemen rond randvoorwaarden, zoals: intern (nog) geen aanbod op maat, te beperkt Nederlands om hun talent extern in te zetten,... We blijven zoeken naar oplossingen op maat en blijven de vrijwilligers motiveren om aan hun Nederlands te werken (o.a. enkel Nederlands met hen praten en niet in een contacttaal, hen aanmoedigen dit ook met anderen in huis te doen, hen stimuleren lessen te volgen,...).

Voor de groepssessies is het niet altijd evident om met de heterogeniteit van de deelnemers om te gaan op vlak van taal, achtergrond, scholingsgraad, al dan niet opgedane werkervaring,... De onstabiele situatie van een aantal doelgroepmedewerkers maakt dat ze niet altijd kunnen meedoen aan de lessen of aanwezig zijn voor een opvolgingsgesprek of afspraak. Het traject moet regelmatig aangepast worden en dit vergt extra aandacht, tijd en werk. Maar ondanks deze hindernissen blijven we geloven in de meerwaarde van een groepsaanbod en proberen dit aanbod zoveel mogelijk op maat aan te bieden.

Het blijft soms moeilijk om de doelgroepsmedewerkers intern of extern te laten doorstromen. Velen zijn verknocht aan 'hun plekje' en gaan deze niet gemakkelijk verlaten voor iets anders (intern of extern). Blijven brainstormen over oplossingen hiervoor via het subteam Doorstroom blijft belangrijk (zie verder).

Ook bij de doorstroom naar opleidingen of (extern vrijwilligers)werk botsen mensen uit onze doelgroep vaak op problemen, waarvan de meest voorkomende de volgende zijn:

- Mobiliteit: geen rijbewijs, geen eigen wagen of fiets,... + mogelijkheden om een rijbewijs te halen zijn beperkt door taalprobleem of door financiële beperkingen
- Geen heftruckattest
- Nederlands nog te zwak
- Niet voldoende basisscholing om in te stromen in een opleiding of in aanmerking te komen voor (vrijwilligers)jobs (vb. niet goed kunnen lezen en schrijven)
- Niet-combineerbaar met gezinssituatie (vb. geen opvang voor kinderen)
- Hoofddoek: beperking in mogelijkheden
- Geen verblijfsdocumenten, waardoor ook beperking in mogelijkheden

We promoten geregeld fietslessen en schrijven mensen in voor theorielessen rijbewijs bij Open School, we helpen ze zoeken naar een betaalbare tweedehandsfiets, we zoeken naar meer oefenkansen voor Nederlands, we gaan het gesprek aan over de hoofddoek,...

We willen benadrukken dat er vanuit de samenleving vaak te hoge eisen worden gesteld, qua taal en diploma's, die niet altijd nodig zijn voor alle soorten jobs. Ook de actuele manier van solliciteren is voor velen uit onze doelgroep niet voldoende bekend en/of te moeilijk om toe te passen: geen computer thuis, geen mailadres, moeite met logins en paswoorden, onvoldoende computer- en taalvaardigheid om via internet naar vacatures te zoeken, een CV en sollicitatiebrief te schrijven en door te sturen, te slagen voor screenings en tests,... Iemand die volledig beantwoordt aan bijvoorbeeld een profiel van keukenhulp, bakker, poetshulp of arbeider, moet ook deze weg volgen, hoewel voor de jobuitoefening geen computervaardigheden nodig zijn. Vele mensen uit onze doelgroep wachten thuis tot de interimbureaus of VDAB hen zal contacteren ipv zelf stappen te ondernemen. Ze weten vaak niet welke stappen ze moeten zetten of hebben geen netwerk die hen daarbij kan helpen. Verder worden ze op de arbeidsmarkt geconfronteerd met discriminatie en uitsluiting tov de dominante groep van 'de blanke middenklasser' door vooroordelen en stereotypen die bij vele werkgevers leven.

Ook het niet bezitten van officiële verblijfsdocumenten bemoeilijkt het realiseren van stappen tot doorstroom door het ontbreken van toegang tot veel vrijwilligerswerk en werk.

1.2.1.14.7 *Opportuniteiten voor 2019*

1.2.1.14.7.1 POP-tool

Omdat de medewerkers van de deelwerking FD Kompas ook op zoek waren naar een nieuwe format voor hun POP-tool, werd besloten om de in 2018 reeds gezette stappen rond de ontwikkeling van een POP-tool voor FD Talent bij te sturen en iets te ontwikkelen dat zowel voor FD Kompas als voor FD Talent bruikbaar kan zijn. In 2019 hopen we dus in samenwerking met CBE en het Team Taal van Inburgering en Integratie een POP-tool op maat van Filet Divers uitgewerkt te hebben. Het idee om met kaarten te werken met foto's en een trefwoord van een competentie in eenvoudig Nederlands blijft. Wel zal het instrument veel ruimer gaan dan enkel werkgerelateerde competenties en zal er ook veel aandacht zijn voor andere levensdomeinen van de persoon. Op die manier kan de POP-tool ook een instrument zijn om niet enkel mogelijkheden tot externe doorstroom te bepalen, maar om ook te detecteren waar de persoon nog de nodige ondersteuning nodig heeft of groeimogelijkheden om stappen te kunnen zetten in het verbeteren van zijn algemene vaardigheden, levenssituatie en randvoorwaarden. Het wordt dus een instrument tot empowerment, waarmee ook wel de mogelijkheid zal bestaan om de persoon te scoren in het kader van indicering voor toekomstig werk in de sociale economie.

Het is echter niet de bedoeling dat we expliciet competentiegericht gaan werken met alle doelgroepvrijwilligers. Het is aan de doelgroepvrijwilliger zélf om te bepalen of hij graag ondersteuning wil bij het ontwikkelen van bepaalde competenties. Er kan dan bijvoorbeeld concreet rond een 'werkpunt' gewerkt worden. Dit kan ook simpelweg het verbeteren van het Nederlands zijn, dat dan wel geëxpliciteerd kan worden als belangrijke competentie op weg naar meer participatie (intern en/of extern).

1.2.1.14.7.2 Intern aanbod op maat en interne doorstroommogelijkheden

Ook in 2019 willen we blijven focussen op nieuwe interne mogelijkheden op basis van de talenten en competenties van de vrijwilligers. We zijn van plan om met de Creacracks aan de slag te gaan, van waaruit misschien meer creatief vrijwilligerswerk kan groeien. Ook zullen er extra mogelijkheden komen eenmaal de tweedehandswinkel operationeel zal zijn en er meer naaimachines in huis zullen zijn om met vrijwilligers producten te maken die zullen kunnen verkocht worden ter ondersteuning van Filet Divers (vb. linten van feestvlaggetjes, groentezakjes,...).

Om voldoende laagdrempelige vrijwilligersfuncties beschikbaar te hebben voor nieuwe kandidaat-vrijwilligers, blijven we experimenteren met enkele mogelijke aanpakken.

Bvb.

- Een doorschuifstelsel tussen functies, met een meter- en peterschap waarbij de vrijwilligers elkaar in een nieuwe functie kunnen inwerken en elkaar nieuwe competenties kunnen aanleren. Daarmee verhogen ze tegelijk hun eigenwaarde.
- De invulling van laagdrempelige functies beperken in tijd en ervoor zorgen dat de vrijwilliger kan doorstromen naar een andere interne functie of naar externe mogelijkheden.
- Eenvoudige VW-jobs bij creëren zodat ook meer posten & meer interne doorstroom mogelijk is? Voorbeeld: pamperfabriek opstarten.
- VW-functies eventueel nog opsplitsen in 2 aparte functies.

1.2.1.14.7.3 Signaleren van knelpunten qua doorstroom & benadrukken van good practices

We vinden het een jammere zaak dat **VDAB** meer en meer digitaliseert en minder en minder inzet op persoonlijk contact (vb. sluiting van werkwinkels en zoveel mogelijk via Mijn Loopbaan en mail regelen). Daarmee vergroot de kloof alleen maar tussen de kwetsbare werkzoekenden en mogelijkheden tot ondersteuning. Mensen uit onze doelgroep hebben vooral **baat bij persoonlijk contact en begeleiding** om met succes te kunnen doorstromen naar een

voor hen geschikte beroepsopleiding of naar de arbeidsmarkt. Ook voor mensen die in Vlaanderen opgegroeid zijn, blijkt het onlinesysteem “Mijn Loopbaan” niet gebruiksvriendelijk en evident om mee te werken. Daarom dat vakbonden zelfs cursussen voor werkzoekenden organiseren om hiermee te leren werken. Er zijn voor onze doelgroep dus duidelijk **alternatieven nodig om werk te zoeken**.

Het is belangrijk blijvend aandacht te vestigen op de structurele problemen in de samenleving en tegelijk de **good practices zoveel mogelijk te benadrukken**. Zo hopen we dat VDAB nog meer inzet op hun nieuwe aanpak van “Integration through work”, niet alleen voor net aangekomen vluchtelingen, maar ook voor een bredere doelgroep. We wensen dat meer mensen kansen krijgen via IBO-T, werkplekieren, BIO, beroepsverkennde stages, ... Vooral de IBO-T lijkt ons zeer zinvol voor onze doelgroep van mensen in kansarmoede met een migratieachtergrond, die op deze manier niet alleen leer- en oefenkansen kan krijgen op vlak van professionele en taalcompetenties, maar ook een inkomen kan bekomen. We zijn ook enthousiast over mogelijkheden vanuit VDAB zoals Nederlands op de opleidings- en werkvloer, beroepsspecifieke jobbeurzen voor anderstaligen, jobclub voor anderstaligen, ...

Verder staan we volledig achter het professionele aanbod van **Team Taal-Atlas** naar bedrijven toe: Klare Taal-sessies, omgaan met diversiteit en anderstaligen, ... Werkgevers zouden kunnen leren out-of-the-box denken en beseffen dat het aanwerven van mensen met een migratieachtergrond vaak voor een toegevoegde waarde zorgt, in de eerste plaats omdat ze op die manier de superdiversiteit erkennen die in onze samenleving bestaat. Er is dus duidelijk een **‘shift in mindset’ nodig** en werkgevers zouden hier nog meer ondersteuning in moeten krijgen om dit te bereiken.

We pleiten voor **meer laagdrempelige computercursussen** zoals aangeboden door Webpunt en voor **meer sollicitatietrainingen op maat** van mensen in een kwetsbare positie.

We hopen dat het beleid **dergelijke initiatieven zal blijven ondersteunen én uitbreiden**. Op die manier kan er meer nadruk komen op samenwerkingen, inclusieve acties en kan er meer gemeenschappelijke grond ontstaan tussen de werkgevers en de organisaties die trachten mensen in een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt te krijgen.

Mensen zonder geldige verblijfsdocumenten zouden (meer) kansen moeten krijgen om **vrijwilligerswerk** te mogen doen. Op die manier kan er een win-winsituatie bekomen worden: vrijwilligers kunnen een enorme meerwaarde betekenen in vele maatschappelijke domeinen. En zelf kunnen ze via vrijwilligerswerk competenties ontwikkelen en de taal leren, zodat ze – als ze op een dag verblijfsdocumenten bekomen – beter voorbereid zijn om als volwaardige burger deel te nemen aan de samenleving en meer kansen zullen hebben op werk.

1.2.1.14.7.4 Deelname aan samenwerkingen die kunnen leiden tot structurele veranderingen

Voorbeeld: deelname aan ontwikkeling van een ‘warm vrijwilligersbeleid’ in Antwerpen via het AMIF-project van Stad Antwerpen.

1.2.1.15 Innovatietraject Noodhulp

In mei werd door Bond zonder Naam de convenant van het Innovatietraject Noodhulp van de stad Antwerpen overgenomen van De Loodsen. Deze liep tot eind december 2018.

Dit Innovatietraject beoogt de ondersteuning van de Voedselbedelingen in de stad Antwerpen.

1.2.1.15.1 *Inleiding:*

In Antwerpen bieden enkele tientallen vrijwilligersorganisaties voedselhulp voor de meest kwetsbare mensen in armoede. Mensen in armoede richten zich tot deze organisaties voor voeding en andere vormen van materiële hulp, maar ook voor ontmoeting en sociaal dienstbetoon. De huidige voedselhulp gaat vaak uit van liefdadigheid, die een grote afhankelijkheidsrelatie installeert tussen hulpgever en hulpvrager.

Om dit te stimuleren wordt een innovatietraject op maat uitgestippeld met verschillende stappen die een voedselbedeling kan zetten richting een meer emancipatorische krachtgerichte benadering voor mensen in armoede.

Verskillende kwaliteitscriteria werden vooropgesteld:

1. De hulpvrager wordt 'klant': De noodhulpverlening is klantgericht en opgebouwd vanuit de vraag van de klanten.
2. Er is keuzevrijheid: In plaats van vaststaande voedselpakketten uit te delen staan de aangeboden producten in rekken en kan de klant zelf kiezen wat hij/zij meeneemt.
3. Participatie van de doelgroep: Klanten worden aangesproken om mee te werken en hun talenten in te zetten in de werking. Kansrijke en kansarme vrijwilligers zetten samen hun schouders onder het initiatief.
4. Klantenbetrokkenheid bij de organisatie van de werking: Er wordt gestart vanuit het klantenperspectief. Er wordt een klantenbevraging (enquête) gedaan. Klanten kunnen suggesties doen. De mening van de klant heeft invloed op de werking.
5. Laagdrempelige onthaal- en ontmoetingskansen: Er is een onthaal- en ontmoetingsruimte waar klanten worden ontvangen. Waar bijvoorbeeld ruimte is voor een tas koffie, gesprek, ondersteuning of zelf het versterken van het netwerk van de klant.

1.2.1.15.2 *Uitvoering:*

1.2.1.15.2.1 Projectresultaat 1: Voedselbedelingen engageren om in te stappen in het innovatietraject

Op advies van de verantwoordelijke van De Loodsen werden reeds een drietal bereidwillige Voedselbedelingen aangeduid.

Tijdens de bijeenkomst van Noodhulp onder protest werd het Innovatietraject voorgesteld en konden voedselbedelende organisaties zich engageren en zich op vrijwillige basis melden voor een kennismakingsbezoek. Een drietal organisaties maakten hiervan gebruik.

1.2.1.15.2.2 Projectresultaat 2: In kaart brengen van de huidige werkwijze van de betrokken voedselbedelingen

Van mei tot eind augustus werden verschillende kennismakingsbezoeken- en gesprekken gedaan bij 8 organisaties: Teledienst, Hamin, Sint Antonius, Wederzijds Kristus Koning, Sint Vincentius Groenenhoek, Zenith, C-dienst, Snollebolke

De twee bezoeken bij Sint Vincentius Groenenhoek verliepen door participatieve observatie.

De viering van 50 jaar Wederzijds Kristus Koning werd bijgewoond.

Tijdens het afnemen van de enquête hadden meerdere gesprekken met vrijwilligers en klanten plaats en was er ruimte voor observatie van de werking.

1.2.1.15.2.3 Projectresultaat 3 en 4 : Ontwikkeling van een traject op maat voor elke betrokken voedselbedeling en inhoudelijke ondersteuning

Voorafgaand aan het ontwikkelen van een traject op maat van de voedselbedeling werd een tevredenheidsenquête voor de klanten opgesteld, die in september, oktober en november werd afgenomen bij 4 organisaties:

- Teledienst, Sint Antonius Paardenmarkt, Wederzijds Kristus Koning en Sint Vincentius Groenenhoek.
- C-dienst zag in extremis af om de enquête te laten afnemen bij haar klanten

Als gevolg van de resultaten van de enquête en de gesprekken werden aanbevelingen opgesteld op maat van de organisaties waar de enquête is afgenomen.

De eindgesprekken met een evaluatie van de resultaten van de enquête en enkele aanbevelingen werden bij drie organisaties uitgevoerd. De afspraak voor de vierde organisatie wordt nog onderhandeld.

De resultaten van de enquête werden voorgesteld op de bijeenkomst van het platform Noodhulp onder protest in december.

1.2.1.15.2.4 Projectresultaat 5: Organiseren van vormingen op maat in functie van het innovatietraject

Uit de gesprekken bij de bezoeken aan de Voedselbedelingen kwam meermaals de vraag naar vorming voor de vrijwilligers ter sprake.

Er werden twee vormingen georganiseerd i.s.m. Vormingplus met als thema's:

- Interculturele communicatie
- Omgaan met onmacht bij de hulpverlening

In totaal namen 18 mensen deel aan de vormingen en die vertegenwoordigden verschillende Voedselbedelingen: WS Hoboken, Sint Antonius, Zenith, Sint Vincentius Groenenhoek, Wederzijds Kristus Koning.

Bij de eerste vorming waren twee ervaringsdeskundigen aanwezig uit de vrijwilligersgroep van Filet Divers.

1.2.1.15.3 Bijkomende activiteiten:

Tijdens de bezoeken van de Voedselbedelingen kwam vaak de verzuchting naar voor i.v.m. de voedseloverschotten die zij krijgen te verwerken. Omdat ze bij de Voedselbank en bij veel leveranciers van voedseloverschotten niet de keuze hebben om goederen wel dan niet aan te nemen, kampen ze zelf met overschotten die niet verdeeld geraken en die ze moeten meegeven met het huisvuil. Omdat dit werk en kosten meebrengt, vragen zij naar een duurzame oplossing voor dit probleem.

In dit verband werk Komosie gecontacteerd die daarrond aan een charter werkt waarbij de Voedselbank en de leveranciers zich er toe verbinden om niet gewenste producten te weerhouden, zodat zij voor de vernietigingskosten moeten opdraaien of zelf bij hun bestellingen rekening kunnen houden met dit verlies.

1.2.2 Medewerkers

1.2.2.1 Samenstelling

Medewerkers	• Onthaalmedewerker(gefinancierd door de Vlaamse gemeenschap)	19u/week
	• Groepswerker (Vlaamse gemeenschap)	19u/week
	• Samen Inburgeren (Delhaize/Stad Antwerpen)	6u/week
	• Sociale Kruidenier (Bond zonder Naam)	25u/week
	• Doelgroepmedewerkerscoach (Stad Antwerpen)	19u/week
	• Coördinatie (Bond zonder Naam)	19u/week
	• Sociale Dienst (Bond zonder Naam)	38u/week
	• Filet Divers Kompas (VDAB)	19u/week
	• Innovatietraject noodhulp	10u/week
	Totaal	4,8 VTE

1.2.2.2 Teambijeenkomsten

Het team kwam maandelijks bijeen voor overleg (8/1, 9/2, 9/4, 22/5, 11/6, 13/8, 17/9, 8/10, 12/11 en 18/12)

Op 20/2 hadden we een inhoudelijk team rond het thema 'groepswork in Filet Divers' en op 19/11 rond het thema 'Structureel werk in Filet Divers'

De planning 2018-2019 werd opgesteld op 25/6 en 27/8

2. In netwerk gaan

Vele (bijna alle) activiteiten die de dienst sociale projecten opzet worden gedragen en ingebed in een netwerk. Het is immers door gedeelde kennis en ervaring dat een maximaal aan effect wordt bekomen.

2.1 *Vanuit Filet Divers*

2.1.1 Samenwerkingsverband als vzw

De samenstelling van de RVB van Filet Divers berust nog steeds op de band met de stichtende leden : de loodsen vzw , CAW Antwerpen, het Protestants Sociaal Centrum, Bond Zonder Naam en verder Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad en het platform van zelforganisaties. De Algemene vergadering was op 27/4

De RVB kwam samen op 12/2, 27/4 en 19/11

2.1.2 Verbanden als erkende vereniging waar armen het woord nemen

Vanaf 2012 ontving Filet Divers middelen als erkende vereniging waar armen het woord nemen. Hiermee verbindt het project zich met het netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen op Vlaams en Antwerps vlak.

2.1.2.1 Op Antwerps Vlak

vzw STA-AN bundelt de erkende Antwerpse verenigingen waar armen het woord nemen.

Dit zijn :

- Recht op vzw
- Centrum Kauwenberg
- Open Huis
- Betonne jeugd
- Filet Divers

We werkten in 2018 op volgende momenten samen :

- Coordinatorenoverleg op 22/1, 27/2, 24/4, 28/5, 25/6, 3/9, 25/9 en 21/11
- Nieuwjaarsreceptie van STA-AN op 30/1 en 'Staan trakteert' op 20/9
- Convenantgesprek op 1/10
- voorbereiding en deelname dag van verzet (15/1, 8/2, 6/3, 7/9 en 19/10)
- Werkersoverleg Vrije tijd (28/3 en 5/7)

Bij het werkersoverleg vrije tijd komen de werkkrachten die het vrijetijdsaanbod in de organisaties vorm geven, samen om te bekijken waar er kruisbestuivingen mogelijk zijn en waar we elkaar kunnen ondersteunen. Er wordt kennis uitgewisseld (omtrent drempels) en hoe de verschillende organisaties hier op kunnen inspelen. In 2018 deden we dit voornamelijk door het organiseren en evalueren van de mobiele loketten.

- Algemeen werkersoverleg (8/3, 26/4, 25/6, 24/9 en 18/12)

In het werkersoverleg komen de groeps werkers van de Antwerpse verenigingen samen om via overleg elkaars werking beter te leren kennen, om elkaar te versterken, om samenwerking tussen de verenigingen te bevorderen, om krachten te bundelen.

- Grote Samenkomst (16/11)

De groeps werkingen van de verschillende Antwerpse verenigingen komen samen om één themawerking van een vereniging te leren kennen en te versterken. Deze bijeenkomst had als thema 'het CAIMER-model'.

2.1.2.2 Op Vlaams Vlak

- 17/5 overlegdag Netwerk tegen armoede, focusgroep Noodhulp

2.1.3 Verbanden als Sociale Kruidenier

2.1.3.1 Op Antwerps vlak

2.1.3.1.1 *Toeleiding van klanten*

Klanten kunnen terecht in de Sociale Kruidenier via toeleiding van diensten die op een professionele wijze kunnen nagaan of de persoon in nood verkeerd.

Volgende organisaties leiden mensen in armoede toe tot de sociale kruidenier :

- Bond zonder Naam Sociale Dienst
- Open Huis
- De Loodsen
- Modem Noord
- Kind en Gezin
- Kraamvogel
- De Link
- Advies Centrum Migratie CAW Antwerpen
- X-tra
- Woonbegeleiding Berchem
- Woonbegeleiding L.O. CAW Antwerpen
- De Tuimel
- Dokters van de Wereld
- Wijkteam Noord
- Sociaal Wijkteam Oud-Borgerhout,
- Samenlevingsopbouw Antwerpen

2.1.3.1.2 Samenwerking met andere Sociale Kruideniers

We gingen in overleg met de andere Sociale Kruideniers in het Antwerpse op 5/2, 7/5 en 12/12

- Sociaal winkelpunt
- 't Winkeltje Merksem
- Sociale Kruidenier Kiel
- EVA Solidariteit Ekeren
- Stad Antwerpen Dienst Samenleven

2.1.3.1.3 Samenwerking i.v.m. Eerste leeftijdsmelk

overleg tussen OCMW, Kind & Gezin, De Kraamvogel en Filet Divers/Sociale Kruidenier. (22/1, 26/2, 27/3 en 7/5)

Kind en Gezin organiseerde ook een permanentie van medewerkers tijdens de openingsuren van de sociale kruidenier op 4/4, 9/4, 7/5, 4/6, 2/7, 4/7, 3/9, 1/10, 3/10, 5/11, 7/11, 3/12 en 5/12.

2.1.3.2 Op Vlaams vlak met de vzw Sociale Kruideniers Vlaanderen.

2.1.3.2.1 Lerend netwerk

Er werden open bijeenkomsten georganiseerd van het lerend netwerk sociale kruideniers Vlaanderen rond volgende thema's :

Datum	onderwerpen	plaats
26/2/2018	<p>Betalend versus gratis. Het aanbod van een Sociale Kruidenier is betalend. We waarderen (geven een waarde aan) onze producten en communiceren dit ook zo naar onze klanten toe. Anderzijds krijgen we allerlei producten waarvan sommige niet mogen verkocht worden. Deze zouden dan 'om niet' verdeeld dienen te worden. Hoe gaan we hier mee om in een Sociale Kruidenier? Welke vormen van waardering worden er gehanteerd? Wat is de communicatie naar de klanten en de leveranciers? Hoe worden ze aangeboden? Wat is de verhouding betalend/gratis? Enz.</p> <p>Omgaan met voedseloverschotten Een Sociale Kruidenier biedt enkel producten binnen vervaldatum aan. Toch komen we in aanraking met producten tegen of over vervaldatum. Soms zijn er ook eigen overschotten. Hoe gaan we hiermee om? Welke communicatie voeren we naar buiten toe, naar</p>	Antwerpen

	<p>leveranciers, naar klanten? Hoe maken we ons bekend op dit vlak? Wat bieden we als 'service' op dit vlak aan? Waar leggen we begrenzings? Hoe bieden we deze producten aan? Welke initiatieven worden er her en der genomen in het 'omgaan met voedseloverschotten'? Wat werkt (niet)? Waar willen we als Sociale Kruideniers voor staan? Enz.</p>	
18/6/2018	<p>GDPR</p> <p>Er is een nieuwe privacywetgeving. Vanaf 25/5 dient elke organisatie hiermee aan de slag te gaan.</p> <p>Hoe pak je dit aan?</p> <p>Aan wat moet je voldoen?</p> <p>De solidaire kruidenier</p> <p>Sommige winkel gaan aan de slag met het model van een solidaire buurtwinkel.</p> <p>Wat houdt dit in?</p> <p>Hoe organiseer je dit?</p> <p>Wat zijn de mogelijkheden en valkuilen?</p>	Antwerpen
24/9/2018	<p>Externe communicatie en sensibilisering</p> <p>hoe pakken we dit aan?</p> <p>Hoe maken we ons initiatief kenbaar?</p> <p>Hoe communiceren we ons aanbod naar toeleiders, kandidaat vrijwilligers, donateurs, retailers, Sociale organisaties, enz.</p> <p>Hoe ontvangen we groepen en geïnteresseerden?</p> <p>Hoe zetten we onze werking lokaal in de kijker?</p>	Gent
10/12/2018	<p>Producten en leveranciers</p> <p>Hoe geraak je als sociale kruidenier aan goedkope en kwaliteitsvolle producten? Hoe bouw je dit op</p> <p>Wat is het producten gamma? Hoe stel je dit samen?</p> <p>Korte keten, strijd tegen voedselverspilling, ...</p> <p>Contracten met leveranciers.</p> <p>Ophaling en koude keten.</p> <p>Kwaliteitsvolle stockage. Enz</p>	Leuven

2.1.3.2.2 *Werkzaamheden RVB*

- AV op 23/4
- Bijeenkomsten van de RVB op 26/2, 18/6, 24/9 en 10/12

2.1.3.2.3 *Andere*

- 22/1 Welzijnsoverleg Lokeren ivm implementatie Sociale Kruidenier in de regio

2.1.4 Andere verbanden

- Overleg met Stadsmakers Stad Antwerpen (1/8 en 18/9)

2.1.4.1 Open Poort dag

Jaarlijks opent Filet Divers de deuren voor partnerorganisaties, burens, geïnteresseerden,... die (opnieuw) willen kennismaken met de organisatie en zijn verschillende projecten. Bezoekers krijgen een rondleiding waarin ze meer te weten komen over de werking, de missie en visie.

Kiezen was het centrale thema van de 'open poort dag', die plaatsvond op 20/6/2018.

Welke keuzes maakt Filet Divers in zijn werken met en voor mensen in armoede?

Waarvoor kiezen bezoekers van Filet Divers?

Hoe kunnen mensen keuzes maken in de organisatie?

We gingen ook op zoek naar 9 burgemeesters in de werking.

9 mensen in armoede uit evenveel projecten vertolkten wat zij zouden doen of veranderen indien zij burgemeester van Antwerpen zouden zijn. (<http://www.filetdivers.be/nl/gemeenteraadsverkiezingen>)

Tijdens de dag kwamen een 250 tal mensen langs om (opnieuw) kennis te maken met de werking. Ze werden rondgeleid door een 7 tal gidsen. Op die manier kreeg men zicht op de werking en het onthaal, de sociale kruidenier, Filet Divers Sport, de e-inclusie, de kinderwerking, de Nederlandse conversatie, het groepswerk (bezoekersgroep, Mezopa, themagroep en verhalenvanger), de sociale dienst van Bond zonder Naam, Filet Divers Kompas en het kookproject.

De rode draad waren de keuzes die Filet Divers maakt en de adviezen van de 9 burgemeesters. Elke bezoeker kreeg na afloop de vraag om zijn steun te betuigen aan één of meer van deze burgemeesters.

Van maandag tot woensdag waren de medewerkers van het kookproject in de weer om allerlei hartige en zoete snacks te bereiden, die de bezoekers konden nuttigen.

We blikken terug op een geslaagde activiteit. Het openstellen van de werking blijft steeds zinvol om nieuwe banden te smeden met organisaties, buurtbewoners en geïnteresseerden.

Het geeft de mogelijkheid aan mensen in armoede om de samenleving meer te betrekken op hun situatie, leefwereld en ervaringen.

De verzuchtingen van de 9 burgemeesters namen we mee in onze gesprekken met het plaatselijk beleid.

2.1.4.2 Met Noodhulp onder protest

- Deelname aan de bijeenkomsten van het platform 'Noodhulp onder Protest' (13/03, 5/6, 25/9 en 18/12)
- Samenwerking met
  - De Loodsen
  - SOS Hamin
  - Welzijnsschakels
  - Stad Antwerpen
  - St.-Vincentius Berchem
  - Sociaal Winkelpunt
  - Al Ikram
  - Onthaal Sint Antonius

- Zenith
- St.-Vincentius – Hubertus
- WZS Borgerhout
- Parochie Sociaal
- WZS Hoboken
- C-dienst
- Wederzijds Hulpbetoon Christus Koning
- Payoke
- OCMW Antwerpen
- Teledienst
- St.-Vincentius Heilig Sacrament

2.1.4.3 vanuit de kinderwerking

- De Koraal, verkoop van de tickets voor speelpleinwerking ‘Horst’ en ‘Hulgenrode’.

2.1.4.4 Vanuit Taal oefenkansen

- Elcker-ik (14/03)
- Atlas NT-2 Antwerpen (19/03, 23/04)

2.1.4.5 Vanuit de groep ‘Uitstappen’

- STA-AN, werkersoverleg cultuur en vrije tijd.
- Sta-An, (ontwerpen van) mobiel loket Filet Divers (8/02, 23/05)
- Zomer van Antwerpen (15/05)
- Cultuurondersteuners informatiemoment (4/12)

2.1.4.6 Vanuit de onthaal en ontmoetingswerking

- Mobiel Vaccinatieteam
  - 24/01 vaccineerden ze 45 personen
  - 5/09 vaccineerden ze 41 personen

2.1.4.7 Vanuit ‘tweedehandsmateriaal’

- ‘t stuiverke tweehandskleding

2.1.4.8 vanuit Filet Divers talent

- Andere vrijwilligersorganisaties
- Dienst Vrijwilligers Antwerpen
- Opleidingscentra: CBE, CVO, STW, Werkvormm, Levanto,...
- Werk gerelateerd: Werkvormm, VDAB, OCMW, specifieke projecten gericht op vluchtelingen (vb. Project AZO! voor kandidaat-ondernemers), Duo for a Job, GTB/De Ploeg, ABVV
- AP Hogeschool (deelname aan project Act in Time)
- Atlas - Team Taal (ontwikkeling POP-tool)
- IVCA & EVA (partners in stadsproject ‘Basiswerk ifv doorstroom’)
- Webpunt (groepssessies werk zoeken via PC)
- Vormingplus (organisatie van activiteiten met creacracks)

2.1.4.9 Vanuit het kookproject

- Cigna (7/05 en 16/05)

2.1.4.10 vanuit Samen Inburgeren

- Servicepunt vrijwilligers, Antwerpse Samen Inburgeren organisaties (16/02 en 14/06)
- Servicepunt vrijwilligers wervingsavond (13/09)
- Den Triangel kennismakingsgesprek (8/11)
- Stadsmakers (7/03, 18/09)
- Artikel in
  - o Gazet van Deurne (17/09)
  - o Borgerblad (23/09)
  - o Den Triangel (3/12)

2.1.4.11 Vanuit het project Filet Divers Kompas!

Dit project focust zich op analfabete nieuwkomers.

Met dit project willen we aandacht geven aan de kloof die mensen in armoede met een migratieachtergrond ervaren t.o.v. de reële arbeidsmarkt.

In 2018 werkten we hiervoor samen met :

- VDAB Antwerpen
  - o Arbeidsmarkt Competenties
  - o Trajectbegeleiders
  - o AMC
- Centrum Basiseducatie Antwerpen
- Huizen van het Nederlands
- Atlas uitwerking nieuwe POP Tom de Keyser
- Artesis Plantijn Hogeschool: verdere opvolging Act in Time AMIF-project Vluchtelingen
- VAGA – de Sleutel- AA - ZNA Sint Erasmus ivm verslavingsproblematiek
- Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad taal-project en werk-project
- Huisartsen wachtpost Deurne en Antwerpen
- VCA-CAW Antwerpen
- Ivm stageplaatsen: Kringloopcentrum, Manus groensdienst, Manus poetsdienst, BZN , fietsatelier kringloopcentrum Deurne, Perry fruit, RVT Maenevincken- Corasen, Werkmaat, Bistro P,
- Werfbezoeken: veiling Mechelen, Roma, de Singel, Colruyt group Mechelen....
- VOCVO trefdag Brussel mei 2018

- Buurtsport – Fietsschool: fietsweek augustus 2018 (Dimmen Wellens)
  - VZW Vindingrijk uitwerking vrijwilligerswerk cursisten 7juni 2018
  - Samenwerking ONA promodag CBE Merksem april 2018
  - Samenwerking theatergezelschap voorbereiding voorstelling “Ik ben een leeuw”
  - Uitwerking info vakbond ABVV
  - Uitwerking samenwerking DOT.COM ivm computerlessen (Tom Tersago februari 2018)
  - Opleiding door VDAB ivm maatwerk-indicering-specifieke begeleiding en dienst arbeidsbeperkingen (maart 2018)
  - Samenwerking welzijnschirrels – Mivas oktober 2018
  - LOGO samenwerking teambuilding en kookproject

2.1.4.12 Vanuit het project Filet Divers Sport!

- Overleg Sportantenne Stad Antwerpen
- Overleg met Sportpret vzw voor de activiteiten tijdens de paasvakantie, zomervakantie, herfstvakantie en kerstvakantie
- Overleg Servicepunt Vrijwilligers (toelevering van vrijwilligers voor de fitness)
- Buurtsport Antwerpen (aanmelding van cliënten betreffende andere sporten en maandelijks aanbod betreffende sportactiviteiten in de stad)
- Buurtsport Antwerpen oplossing zoeken voor gratis zwemlessen aan bezoekers van Filet Divers die niet meer mogen gegeven door eigen vrijwilligers

2.1.4.13 Vanuit de verdeling van EG Producten

- Overleg Noodhulp onder Protest
- Verwijzingen naar andere voedselbedelende organisaties
- Contacten en samenwerking ODC Antwerpen

2.1.4.14 Vanuit E-inclusie

- Samenwerking met dot.kom
- Cigna voor nieuwe computers (22/11)
- AP Hogeschool (12/11)
  - Smartphonevorming aan 10 personen (5/12)

2.1.4.15 Vanuit het Groepswerk

- Algemeen
  - Network tegen Armoede
  - Sta-An
  - Betonne jeugd

open huis
Recht-Op
Kauwenberg
Karel De Grote Hogeschool (Stagiair)
Plantin hogeschool (stagiair)

- Met de themagroep
  - o Vormingplus
  - o District Antwerpen (burgerbegroting)
  - o Recht-Op vzw
  - o Stad Mortsel (vorming op 30/1)
  - o Familiehulp
  - o Vocvo
  - o De Link
  - o Fameus

- Met de MEZOPA-groep
  - o Atlas
  - o Dokters van de wereld
  - o Bond zonder naam
  - o UA, focusgroep jaarboek Armoede
  - o Fairwork Belgium
  - o Ocmw Antwerpen, sociaal centrum plein
  - o Kava, koninklijke apothekersvereniging
  - o CAW Antwerpen, advies centrum migratie
  - o Pax Christi, UM4P
  - o Stop armoede nu!
  - o Woordvoerdersteam mensen zonder wettig verblijf
  - o VLOS
  - o Samen Divers
  - o Pigment

- Met de verhalenvanger
  - o Karel De Grote hogeschool, opleiding journalistiek

2.1.4.16 Andere

2.2 Vanuit BZN Sociale Dienst

- Gastvrij Antwerpen (26/01, 22/02, 05/03, 23/03, 20/04, 26/04, 11/06, 29/08, 10/09, 20/09, 03/10, 14/11) Deze organisatie is een samenwerking tussen
  - o Beweging.net
  - o BZN Kansenhuis Filet Divers
  - o Internationaal Comité
  - o De Loodsen
  - o Pax Christi
  - o Dokters van de Wereld
  - o CAW Antwerpen
  - o 11.11.11

- Vluchtelingenwerk Vlaanderen
- De Roma
- Sportpret : sport aanbod voor kleuters en kinderen tot 9 jaar in armoede
- CM onthaalwerking – ronde tafelgesprekken
- Lerend netwerk methodisch en juridisch , Atlas – integratie en inburgering Antwerpen
- In het kader van cliëntondersteuning was er op verschillende momenten contact met
  - Fairwork Belgium (Brussel) ivm inbreuken op arbeidswetgeving bij Mensen zonder Papieren
  - OCMW Antwerpen : SC Centra
  - VAGGA vzw ivm geestelijke gezondheid
  - CAW Antwerpen Advies Centrum Migratie
  - FEDRIS in het kader van arbeidsongevallen bij mensen zonder wettig verblijf
  - SC Plein betreffende medische waarborg en andere
  - Overleg met Verdurme Marianne, verbindingsofficier Antwerpen, DVZ Brussel
  - Atlas, integratie en inburgering : Infopunt Verblijf en Rechtspositie
  - Atlas, integratie en inburgering : trajectbegeleiders
  - Energieleveranciers, Waterleveranciers, telecombedrijven,
  - Gerechtsdeurwaarders, advocaten,...
  - Jeugdbrigade, wijkagenten
  - Scholen, CLB, Famifed, Kind en Gezin, andere kinderbijslaginstellingen
  - CAW Antwerpen (crisisinterventie, daklozenopvang, winteropvang, ACM,...)
  - Dokters van de Wereld
  - Wijkgezondheidscentra
  - FOD Financiën, FOD Dienst vreemdelingenzaken,
  - ...
- Provinciale Ontmoetingsdag OCMW en POD MI

2.3 Met Onderwijs

- Interview Student UA Master Sociaal Werk (4/6)
- Interview Student KU Leuven Master Sociaal werk ivm Sociale kruideniers (1/8)
- Interview UA Studenten ivm omgang doelgroepmedewerkers (21/3)
- Schoolopdracht Sint Lutgardis : 25 uur vrijwilligerswerk in een Sociale organisatie.
Twee leerlingen in de loop van 2018
- Drie Stagiaires maatschappelijk werk richting individueel maatschappelijk werk
- Master thesis: een casestudy of Filet Divers: “ Dignity for foodaid receivers” . Student Universiteit Wageningen, Nederland
- Deelname service learningproject UA
Dit academiejaar (2017-2018) ging Universiteit Antwerpen van start met een nieuwe onderwijsvorm onder de noemer Service Learning. Service Learning is een onderwijsvorm waarbij studenten leren door zich maatschappelijk te engageren. Studenten doen een maatschappelijke bijdrage door mee te werken in en mee te denken met een organisatie met een sociaal doel. Binnen het kader van het vak ‘Grondige Studie van de sociologie en beleid van ongelijkheid’, een mastervak aan de faculteit Sociale Wetenschappen, gingen docenten Prof. Dr. Bea Cantillon, Prof. Dr. Stijn Oosterlynck en een enthousiaste groep van twaalf masterstudenten, in samenwerking met vzw UCSIA, aan de slag met de organisatie van het pilootproject ‘Service learning bij Antwerpse sociale kruideniers’.

Op 28 februari gaven wij in de Universiteit Antwerpen een presentatie van onze Sociale Kruidenier voor studenten van Service learning, waarna drie onderzoekgroepjes met diverse thema's aan de slag gingen bij Filet Divers:

- Merel Kistemaker en Peter-Jan Polstra hebben zich verdiept in de vrijwilligerswerking rond noden en verdere professionalisering. Dit gebeurde door participatieve observatie en het afnemen van interviews.
- Ouassima Ben Haddouch en Ikram Daoudi hebben gekozen voor het onderwerp van de FEAD goederen. De hoofdvraag luidt als volgt: Welke impact heeft het FEAD fonds op de winkelwerking en sociale betekenis van de sociale kruidenier? Zij waren gedurende enkele weken aanwezig om observatie te doen en interviews af te nemen.
- Elien Druwé, Britt Scheurmans en Dorien Van de Velde onderzochten het verloop van de toeleiding van de klant tot de Sociale Kruidenier.

In maart 2018 had een tussentijdse evaluatie plaats met de contactpersonen Sintia Farah en Ellen Decraene van de U.A. en projectmedewerkers van Filet Divers.

Op woensdag 16 mei 2018 stelde de groep van pioniers de resultaten van deze zoektocht voor aan de docenten en sociale kruideniers. Deze gelegenheid werd opgeluisterd met een sociaal ontbijt en een keynote lezing door Piet Colruyt, de sociaal investeerder.

2.4 Met Bond zonder Naam

- Deelname BZN Overleggroep : 18/1, 28/4, 31/5, 3/7, 28/8, 2/10, 6/11, 19/11, 3/12 en 4/12
- Personeelsvergadering BZN : 23/1, 17/4 en 4/9
- Nieuwjaarsreceptie : 23/1
- Gezamenlijk Team BZN en FD : 16/4
- Overleg rond 'mensen aan het woord' 27/4 en 27/8
- Overleg innovatietraject noodhulp en BZN : 11/4
- Visiedag stiltehoeve : 12/2
- Renovatiewerkgroep : 16/1, 2/2, 27/2 en 2/7

De renovatieplannen worden on-hold gezet. De grote investeringskost noopt de Bond zonder Naam om de plannen te kaderen in het geheel van de organisatie. In 2019 wordt hieromtrent duidelijkheid verwacht.

2.5 andere vormen van netwerk

- Overleg Steunpunt Armoedebestrijding Brussel (25/6)
- Overleg met het Vlaams instituut 'Gezond Leven' (23/8)
- Gesprek CD&V Studiedienst ivm Armoede en noodhulp (31/8)
- Delhaize Cuvee Antwerpen ontvangst Sponsoring (7/6)
-

3. Vrijwilligerswerk

Zoals al gezegd: het betrekken van vrijwilligers is voor ons een methode om de samenleving te engageren in de leefsituatie van mensen in de marginaliteit. Om een makkelijke instap mogelijk te maken zorgen we ervoor dat mensen op een eenvoudige wijze kunnen instromen.

3.1 Soorten vrijwilligerswerk

3.1.1 BZN Filet Divers:

- Onthaal- en ontmoetingsruimte: onthaalmedewerker (toog, onthaal, verbindingsfiguur, brugfiguur met winkel, nummers uitdelen,...), begeleiden van conversatiegroepen, huiswerkbegeleiding, verdelen van EG-producten, ruilmuur, computerbegeleiding, uitstappen organiseren & begeleiden
- Sociale kruidenier: kaartcontroleur, kassamedewerker, inladen van de winkel, magazijnmedewerker, aankoop- en stockageverantwoordelijke, medewerker tweedehandsmateriaal, boekhoudkundig medewerker
- Kookproject: kok, hulpkok, dessertenmaker
- Samen Inburgeren: inburgercoaches, inburgeraars, coördinator
- Filet Divers Sport: begeleiders voor de verschillende disciplines (zwemmen, zaalvoetbal, fitness, tafeltennis)
- Groepswerk : deelnemer in Mezopa, themagroep, bezoekersgroep
- Verhalenvangers
- Medewerker voor administratieve taken, IT-taken,...

3.1.2 BZN Sociale dienst

- Administratief medewerker
- Onthaalmedewerker tijdens open permanentie
- Vrijwilliger voor permanentie- en opvolgingsgesprekken
- Tolk

3.2 Ondersteuning van vrijwilligers

Vrijwilligers kunnen steeds terugvallen op een ondersteuning door professionelen. Een duidelijke taakomschrijving en coaching zorgen voor de nodige omkadering.

Voor de medewerkers werden volgende activiteiten georganiseerd:

- Samenkomsten per deelwerking voor uitwisseling, overleg, afspraken, vorming.
  - E-inclusie op 8/6
  - Socio-Culturele uitstappen : 23/2 en 7/10

- Sociale Kruidenier
  - Vrijwilligersbijeenkomsten: 2 x per jaar gecombineerd met een lunch (21/4 en 24/10)
  - Uitstap naar Wintertuin in O.L.Vrouw Waver
    - Op initiatief van twee ex-vrijwilligers
    - Deelname van 12 vrijwilligers, waarvan 4 uit de doelgroep
- Samen Inburgeren (13/1, 16/2, 10/4, 13/6, 27/7, 12/10)
- Nederlandse Conversatie (31/1, 30/5, 1/8 en 26/10/2017)
- Onthaalraad (11/1, 3/5 en 26/10)
- Teamvergadering BZN Kansenhuis Sociale dienst (28/2, 14/5, 20/8, 17/9, 5/11 en 17/12/2018)
- Vrijwilligerscafé
  - Nieuwjaarsreceptie en overlopen van de jaarwerking (9/1)
  - Ontmoeting en info werking (17/5)
- Vrijwilligersfeest (23/11)
- Vrijwilligersuitstap (25/8)

4. Werken aan participatie en het inzetten van doelgroepvrijwilligers

Via het aanbod creëert de dienst sociale projecten een kansrijke omgeving waarin talenten en kwaliteiten ontkiemen. We willen mensen in armoede hierdoor energie geven. Zo ontwikkelen ze kracht om moeilijkheden zelf te overwinnen. We willen werken aan het lage zelfbeeld via verbindende activiteiten, de focus op succeservaringen en de vergroting van het sociaal netwerk. We willen kansarmen en de maatschappij via openheid, dialoog en samenspraak tot een sterkere wederzijdse betrokkenheid brengen.

4.1 *Maatschappelijke participatie*

Er zijn verschillende deelwerkingen. Deze bieden diensten aan waar mensen gebruik van kunnen maken. Indien mensen louter consumptief gebruik maken van de dienst dan noemen we hen **'gebruiker'**. Zo is een klant van de sociale kruidenier een gebruiker.

Een verdere stap is wanneer mensen mee gaan participeren aan een werking. Dan noemen we hen **'deelnemer'**. Zo is een participant aan de Nederlandse conversatiegroepen een deelnemer. Het vraagt immers een meer actieve rol en bijdrage.

Wanneer de participatie ook een dragende en ondersteunende functie heeft, dan spreken we over een **'medewerker'**. Zo is bv. iemand die mee gaat op uitstap een 'deelnemer' en hij die de uitstap organiseert een 'medewerker'.

Professionele medewerkers (NEC) worden ingezet voor de coördinatie van de deelwerkingen.

Medewerkers zijn zowel kansrijke als kansarme mensen. Deze laatste groep noemen we **'doelgroepmedewerkers'**.

Door het organiseren en aanbieden van eenvoudige opstapmogelijkheden tot participatie, zien we dat doelgroepmedewerkers stapsgewijs kunnen groeien. Men leert stap voor stap verantwoordelijkheden op te nemen als vrijwilliger en men ontwikkelt vaardigheden in functie van doorstroom naar regulier (vrijwilligers)werk, opleiding of trajectbegeleiding bij de VDAB.

Deze laagdrempelige vormen van participatie worden aangeboden in de verschillende deelwerkingen.

4.2 Coaching

Bij de participatie van doelgroepmedewerkers is het van belang om de nodige aandacht en zorg te besteden aan begeleiding en coaching (Zie pt 1.2.1.15). Op die manier kunnen we er voor zorgen dat:

- Het traject als succesvol wordt ervaren
- Er gewerkt kan worden aan capaciteitsversterking en talenten
- Er een brug wordt gelegd naar de reële arbeidsmarkt
- De kansrijke medewerkers op gepaste wijze hun inzet kunnen koppelen aan de inzet van doelgroepmedewerkers.

4.3 Toeleiding

Mensen in een kwetsbare positie zijn vaak mensen met een migratie en/of armoedeachtergrond, maar ook ex-gevangenen, ex- psychiatrische patiënten, mensen die al langere tijd inactief zijn geweest en opnieuw de draad wens op te nemen.

Hierbij gaat het vaak over

- kandidaat-vrijwilligers die onvoldoende NL spreken (niveau 1.2. nog niet bereikt) om in het vrijwilligerswerk aan de slag te gaan.
- Kandidaat-vrijwilligers die het engagement van vrijwilligerswerk nog niet aankunnen. Zij willen eerder deelnemen dan verantwoordelijkheid opnemen. Dit kan zijn om verschillende redenen (vb. gebrek aan zelfvertrouwen hebben, de druk/stress van een engagement niet aankunnen, de eigen mogelijkheden nog niet kunnen inschatten, (nog) niet in staat zijn om op tijd te komen,...)

De toeleiding gebeurt via mond aan mond reclame, doorverwijzingen via externe diensten zoals DVA, CAW, straathoekwerk, GTB, enz.

4.4 Participatie van medewerkers in 2018

4.4.1 Tewerkstelling

We maken een onderscheid tussen drie vormen van tewerkstelling :

- **NEC = Normaal economisch Circuit**

(zie pt 1.2.2)

- **SEC = Sociaal economisch circuit (Art 60, Wep +, ...)**

In de Rolwagenstraat zijn via het OCMW twee mensen actief met een contract in het kader van Artikel 60 :

- o 1 VTE poetsvrouw
- o 1 VTE onthaalmedewerker (onthaal, administratie, EG)

Via CAW Antwerpen is er ook een chauffeur (art 60) die voor ons rijdt om de goederen op te halen voor de Sociale Kruidenier op dinsdagvoormiddag.

Sociale activering (arbeidszorg, vrijwilligerswerk met een kleine vergoeding (1€ per uur), enz.)

Vanuit het OCMW zijn er een aantal mensen die in 2018 met ons meewerkten en per uur 1€ bij verdienen in het kader van sociale activering :

- 2 personen voor EG producten tijdens opening sociale kruidenier
- 3 personen voor het onthaal & de toog
- 2 personen voor computerondersteuning (e-inclusie)
- 1 persoon voor het Verhalenvangersproject
- 1 persoon voor het kookproject
- 2 personen voor de sociale kruidenier

4.4.2 Vrijwilligerswerk

Vrijwilligers betrekken we via spontane sollicitatie, zowel van buitenaf als van mensen die een kaart hebben van de sociale kruidenier(doelgroep). Hierbij vind je een opsomming van het aantal medewerkers (doelgroep of niet) die mee de werking dragen :

Naam project + aantal medewerkers
Sociale Kruidenier
<ul style="list-style-type: none">
▪ Kassa<ul style="list-style-type: none">
- Niet doelgroep medewerker 4
- Doelgroep medewerker 2
▪ Controle kaarten<ul style="list-style-type: none">
- Niet doelgroep medewerker 5
- Doelgroep medewerker 1

- Inladen van de rekken tijdens de openingsuren
  - Niet doelgroep medewerker 4
  - Doelgroep medewerker 14

- Magazijn- niet tijdens de openingsuren
  - Niet doelgroep medewerker 3
  - Doelgroep medewerker 8

- Boekhouding en administratie
  - Niet doelgroep medewerker 1
  - Doelgroep medewerker 0

Onthaal/ Ontmoeting

- Onthaal- balie
  - Niet doelgroep medewerker 4
  - Doelgroep medewerker 24

- Doorstroom naar kruidenier
  - Niet doelgroep medewerker 0
  - Doelgroep medewerker 2

- Kinderwerking/ huiswerkbegeleiding
  - Niet doelgroep medewerker 2
  - Doelgroep medewerker 1

Tweedehandsmateriaal

- Niet doelgroep medewerker 3
- Doelgroep medewerker 1

Ruilmuur

- Niet doelgroep medewerker 1
- Doelgroep medewerker 0

Conversatielessen

- Niet doelgroep medewerker 7
- Doelgroep medewerker 0

Kookproject

- Niet doelgroep medewerker 1
- Doelgroep medewerker 13

Team uitstap/ activiteiten

- Niet doelgroep medewerker 5

<ul style="list-style-type: none"> - Doelgroep medewerker 4
<p>Filet Divers Sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 0 - Doelgroep medewerker 10
<p>E-inclusie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 2 - Doelgroep medewerker 4
<p>Verhalenvanger</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 4 - Doelgroep medewerker 2
<p>Sociale dienst BZN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 7 - Doelgroep medewerker 3
<p>EG-producten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 0 - Doelgroep medewerker 6
<p>Sociale tewerkstelling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Art.60 2 - Sociale activering 11
<p>Samen Inburgeren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 91 - Doelgroep medewerker 91
<p>Groepswerk - Mensen Zonder Papieren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 0 - Doelgroep medewerker 26
<p>Groepswerk - Themagroep</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet doelgroep medewerker 0 - Doelgroep medewerker 14

Groepswork – Bezoekersgroep

- Niet doelgroep medewerker 1
- Doelgroep medewerker 12

Er zijn een aantal mensen die deelnemen aan meerdere projecten. De opsomming op het blad doelgroepmedewerker telt als de reële situatie. Deze gegevens werden per naam/ persoon genoteerd, terwijl op dit blad per project genoteerd werd.

Totaal in 2018 :

144 niet doelgroep medewerkers waarvan 91 in het deelproject Samen Inburgeren

193 doelgroepmedewerkers waarvan 91 in het deelproject Samen Inburgeren

In totaal : 337 medewerkers waarvan 182 in het project Samen Inburgeren.

4.4.3 Beleid

- Team : 8 professionelen (4,2 VTE)
- RVB : 7 deelnemers (afgevaardigde van PSC Open Huis, CAW Antwerpen, De Loodsen, BZN, Samenlevingsopbouw Antwerpen, platform van zelforganisaties en 1 doelgroepmedewerker)
- AV : RVB aangevuld met 2 personen

5. allerlei

5.1 Vorming

5.1.1 Vorming volgen

Ervaring wordt ook bekomen door het volgen van vorming. In 2018 bestond dit uit het volgende:

datum	organisatie	onderwerp
6/2/2018	Beweging.net	Debat rond Basisinkomen
16/5/2018	UA	Presentatie Service learning
4/12/2018	USAB	Colloquium Armoede en sociale uitsluiting
16/10/2018	Lerend netwerk	Methodisch omgaan met weerstand en ongelof
23/10	Stad Antwerpen – Den Bell	Onwettig verblijf en Terugkeer
mei 2018	Atlas Antwerpen	Basisvorming vreemdelingenrecht
September 2018	KDG	Studiedag kwetsbaar verbonden
23/4/2018	KDG	Netwerkdag Sociale impactmeting

4/10/2018	Ieder Stem Telt	Verkiezingsdebat Roma
16/10/2018	Sociale Kruideniers Antwerpen	Interculturele communicatie

5.1.2 Vorming geven

18/5/2018	Netwerkdag armoede	Geven van workshop
17/5/2018	Odisee	Studiedag armoede. Geven van Workshop
19/3/2018	Familiehulp	getuigenis
30/1/2018	Stad Mortsel	Vorming 'thuis in Antwerpen'
16/10/2018	Filet Divers	Vorming rond armoede voor nieuwe vrijwilligers
5/11/2018	ABVV	Vorming voor werkzoekenden
19/10/2018	Filet Divers	Vorming over RSZ
5/10/2018	Filet Divers	Vorming over lokale verkiezingen

5.1.3 Ontvangen van groepen

Het ontvangen van groepen in onze werking is voor ons een belangrijk aandachtspunt. Hierdoor zetten we zelf onze deuren open en brengen we mensen in contact met mensen in de marge. Groepen kunnen ter plaatse een uitzetting krijgen, een getuigenis horen van iemand die in armoede moet leven, meewerken in het project, een wandeling maken doorheen de wijk, enz.

In 2018 kwamen via volgende groepen mensen langs:

Datum	groep	aantal
11/4/2018	Life.be	5
29/8/2018	Kind en Gezin Scheldengebied	6
3/9/2018	Rondleiding en inontvangstname sponsoring Life.be	3
5/2/2018	Rondleiding en filmopname in kader van boek capability approach	3
26/9/2018	Spreekers Bond zonder Naam	8
13/11/2018	Stadsbestuur Nijlen ivm oprichting Sociale Kruidenier	5
8/10/2018	Indonesische Studenten op uitwisseling	3
4/12/2018	Artevelde Hoge School opleiding Sociaal Werk	10
8/11/2018	Sociale dienst Stedelijk Onderwijs	3
8/5/2018	Tochten ven Hoop	22
4/5/2018	VDAB Onthaalconsulenten	24
17/12/2018	Intercultureel werk Mol	8

27/6/2018	Bezoek GROEN Antwerpen	3
27/2/2018	Xaveriuscollege 6 ^e leerjaar	45
20/2/2018	Xaveriuscollege 6 ^e leerjaar	42
15/5/2018	Studio Globo	25
31/07/2018	Rondleiding Stad Antwerpen - Gemeenschapsvorming	2
14/11/2018	Rondleiding 2 kleuterleerkrachten Xaveriuscollege	2
17/05/2018	rondleiding bij Dokters Van De Wereld	6
24/01/2018	rondleiding Encora-groep	8
18/06/2018	rondleiding Encora-groep	10
11/10/2018	rondleiding groep 6 middelbaar	20
29/05/2018	rondleiding Haagse studenten 1e jaars sociaal werk via AP-hogeschool	15
18/04/2018	rondleiding klas Catechezen van Zurenborg	13
12/09/2018	rondleiding medewerkers Mobilant	2
28/03/2018	Rondleiding Rechtenstudenten	9
24/04/2018	rondleiding Studio Globo	12
8/10/2018	rondleiding studio globo	15
23/10/2018	rondleiding studio Globo	17
26/11/2018	rondleiding studio globo	15
22/10/2018	Rondleiding Studio Globo-groepen (2)	12
23/10/2018	Rondleiding Studio Globo-groepen (2)	12
20/11/2018	Rondleiding Studio Globo-groepen (2)	12
28/06/2018	rondleiding vrijwilligerswerking Sint Niklaas	4
27/02/2018	Studio Globo	10
23/04/2018	Studio Globo	22
24/04/2018	Studio Globo	10
14/05/2018	Studio Globo	11
16/05/2018	Studio Globo	11
26/11/2018	Studio Globo	13
27/11/2018	Studio Globo	9
3/12/2018	Studio Globo	11
4/12/2018	Studio Globo	9
27/02/2018	Studio Globo	10
23/04/2018	Studio Globo	22
24/04/2018	Studio Globo	10
14/05/2018	Studio Globo	11
16/05/2018	Studio Globo	11
26/11/2018	Studio Globo	13
27/11/2018	Studio Globo	9
3/12/2018	Studio Globo	11
4/12/2018	Studio Globo	9
13/03/2018	Tochten Van Hoop	22
15/03/2018	Tochten Van Hoop	11
19/03/2018	Tochten Van Hoop	18
20/03/2018	Tochten Van Hoop	20
13/03/2018	Tochten Van Hoop	22
15/03/2018	Tochten Van Hoop	11
19/03/2018	Tochten Van Hoop	18
20/03/2018	Tochten Van Hoop	20

13/03/2018	Tochten Van Hoop	22
15/03/2018	Tochten Van Hoop	11
20/6/2018	Open Poort	250

Er werden in totaal 1038 mensen ontvangen.

5.2 Sponsoring

Een woord van dank voor de vele mensen die via kleine en grote giften de werking van het BZN Kansenhuis en Filet Divers mogelijk maken.

Dank zij deze steun kunnen we verder mensen in kwetsbare situaties versterken en kansen geven.

1000x dank namens hen.

5.3 Website

- Bond zonder Naam (www.bondzondernaam.be)
- Filet Divers (www.filetdivers.be)
- Sociale Kruideniers Vlaanderen (www.socialekruideniersvlaanderen.be)

Meer informatie? Neem contact op met

BZN Kansenhuis

Rolwagenstraat, 49 2018 Antwerpen

Tel: 03/226.13.93 GSM: 0486/849.349

E-mail : welkom@bznkansenhuis.be

website : www.bondzondernaam.be en www.filetdivers.be